Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAŞOVU, piata mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bern*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţul inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĚRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtu şi inserţiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 69.—Anulŭ LII. Braşovŭ, Sâmbătă, Dumineca 25, 26 Martie 1889.

Din causa sf. serbătorĭ de mâne, Buna-vestire, diarulu nu va apărè până Lunĭ séra.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unu anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşoru şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurită şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 24 Martie v.

Ḑilele de mâne şi de poimâne vorŭ fi de mare însemnătate în viéţa foştilorŭ noştri grăniţerĭ din Ardélulŭ de médă-nopte şi Bănatŭ.

In Năsĕudŭ şi în Caransebeşŭ se vorŭ ţine de astădată sfaturĭ, carĭ potŭ aduce nemijlocitŭ séu mijlocitŭ multŭ bine, dér şi multŭ rĕu poporului grăniţerŭ.

Aici în Ardélŭ, e vorba de averea grăniţerilorŭ, ce şĭ-au câştigat'o cu multe şi marĭ jertfe de sânge pe câmpulŭ de bătaia, apĕrândŭ monarchia şi tronulŭ; e vorba cum, prin cine şi în ce modu sĕ se chivernisescă acéstă avere, ca ea sĕ fiă unŭ sprijinŭ puternicŭ alŭ desvoltării şi alŭ culturii poporului românŭ năsĕudénŭ.

Dincolo, în Bănatŭ, grăniţerii preoţi şi mirenĭ se adună poimâne spre a sĕvêrşi unŭ actŭ mare bisericescŭ, adecă spre a'şĭ alege unŭ nou episcopŭ, care sĕ fiă vrednicŭ urmaşŭ alŭ rĕposatului archiereu. Şi aici se tractéză de unŭ bunŭ mare, de puterea morală şi intelectuală, cu care sĕ fiă condusă diecesa Caransebeşului în viitorŭ, aşa ca sĕ înflorescă şi cu ea sĕ se fericéscă şi credincioşii ei. Şi cine nu va recunósce, că o bună conducere şi o adevĕratŭ părintéscă şi înţeleptă păstorire cumpănesce mai multŭ ca o avere câtŭ de mare?

Şi fiind-că e vorba şi într'o parte şi într'alta de viitorulŭ poporului grăniţerŭ şi de interesele lui cele mai marĭ de cultură, cuvine-se sĕ arĕtămŭ ce dorimŭ noi şi ce credemŭ a fi în dreptŭ sĕ aşteptămŭ dela fruntaşii noştri grăniţerĭ în aceste clipite, când dela purtarea şi hotărîrea lorŭ atêrnă în mare parte bunăstarea, liniştea sufletéscă şi mulţămirea poporului grăniţerŭ.

Istoria neamului nostru românescŭ ne arată, că orĭ de câte orĭ Românii noştri s'au aflatŭ în vre-o strîmtóre séu înaintea unei hotărîrĭ de mare cumpĕnă pentru viitorulŭ lorŭ, şi orĭ de câte orĭ s'a vêrîtŭ în sînulŭ lorŭ desbinarea, patima orbă şi invidia, nimicŭ nu s'a alesŭ din ceea ce au voitŭ şi au nădăjduitŭ sĕ dobêndéscă.

Orĭ de câte-orĭ însĕ fii mai luminaţĭ ai poporului s'au desbrăcatŭ de tóte patimele rele şi şĭ-au datŭ mâna cu toţii, ca în frăţéscă înţelegere sĕ lucreze numai pentru binele tuturorŭ; orĭ de câte orĭ părinţii noştri au sciutŭ sĕ se înfrêneze, gândindu-se numai şi numai la fericirea obştéscă, ei au scăpatŭ de primejdiă şi, decă şi nu au dobênditŭ totŭ, dér au dobênditŭ multŭ, ér faptele lorŭ au fostŭ binecuvêntate de urmaşii lorŭ.

Avêndŭ înaintea ochiului nostru sufletescŭ icóna păţăniilorŭ nóstre din trecutŭ, ce le-amŭ putè ḑice alta, în ajunulŭ hotărîtórelorŭ sfătuirĭ, bravilorŭ noştri grăniţerĭ de odinióră, decâtŭ ca sĕ fiă pĕtrunşĭ de spiritulŭ celŭ bunŭ alŭ părinţilorŭ lorŭ şi înainte de a face unŭ pasŭ séu de a lua o hotărîre sĕ se gândéscă la poporŭ, la sórtea şi viitorulŭ lui, căcĭ făcêndŭ acésta ei vorŭ uita de orĭ-ce certă şi neînţelegere şi se vorŭ unĭ în acestŭ gândŭ bunŭ, care îi va mântui.

Pe grăniţerii Năsĕudenĭ buna înţelegere în apĕrarea averei lorŭ strămoşescĭ, îi va mântui de primejdia, ce-i ameninţă din partea ariciului, care vrea sĕ se vêre în casa lorŭ şi deocamdată strîngêndu-şĭ ţepuşele şi sgulindu-se le cere numai unŭ colţişorŭ ca adăpostŭ.

Pe grăniţerii din Caransebeşŭ buna înţelegere la sĕvêrşirea alegerei viitorului lorŭ episcopŭ, îi va mântui de multe rele şi neajunsurĭ, ce s'ar nasce pentru diecesa lorŭ, decă alegĕtorii sinodului diecesanŭ s'ar desbina în partide, făcêndŭ astfelŭ ca certele între ei sĕ dureze lungŭ timpŭ şi după alegere, spre cea mai mare pagubă a obştei credincióse.

Decă prin urmare sĕ cere sĕ le adresămŭ în aceste momente şi noi fraţilorŭ noştri grăniţerĭ unŭ cuvêntŭ sincerŭ şi frăţescŭ eşitŭ din inimă, le vomŭ ḑice:

Lăsaţĭ focului orĭ ce certe şi neînţelegerĭ pĕcătóse, carĭ vĕ desbină şi vĕ slăbescŭ tóte puterile şi totă véḑa spre bucuria duşmanilorŭ voştri şi rĕmâneţĭ credincioşĭ poporului şi bisericei sale, lucrândŭ cu însufleţire şi în unire după consciinţa vóstră curată!

Acésta e dorinţa nóstră, acésta o aşteptămŭ noi dela bărbaţii luminaţĭ ai poporului românŭ grăniţerŭ în ḑilele grele de aḑĭ şi fiindcă ḑiua de mâne e închinată serbării Bunei vestirĭ, ne nutresce speranţa, că bună veste vomŭ primi şi dela Năsĕudŭ şi Caransebeşŭ, despre înţelegerea ce a domnitŭ între fruntaşii românĭ preoţĭ şi mirenĭ de acolo.

S'audimŭ dér de bine!

Revista politică.

Din năuntru. Indată ce s'a votatŭ § 25 din *legea militară*, desbaterile în dietă au mersŭ repede, aşa că s'a desbătutŭ legea întrégă. In cursulŭ desbaterilorŭ, *Thaly* îşĭ arată neplăcerea, că honvedii depunŭ acelaşĭ jurămêntŭ ca armata comună. Ministrulŭ de honvedĭ *Fejervary* ḑise, ce la distribuirea recruţilorŭ, cei dela honvedĭ depunŭ şi acolo jurămêntulŭ prescrisŭ, dér trebue la recrutare sĕ depună recruţii honvedĭ jurămêntŭ împreună cu cei din armata comună, deórece nu se potŭ chema de repeţite orĭ recruţii ca sĕ depună jurămêntŭ. *Iranyi* propuse, ca deputaţii în timpulŭ sesiunii parlamentare sĕ nu fiă chemaţĭ la eserciţii de arme. Propunerea s'a retrasŭ după ce ministrulŭ *Tisza* promise, că încă în acéstă sesiune va veni cu unŭ proiectŭ de lege în acéstă privinţă. Se primi apoi, ca în anulŭ curentŭ cei născuţĭ în 1865 sĕ nu fiă chemaţĭ la recrutare. Ministrulŭ *Fejervary* propuse sĕ se respingă propunerea lui *Nagy* d'a se primi în lege ca paragrafŭ nou dispositiunea ca: Voluntarii carĭ vorŭ trebui sĕ servéscă şi alŭ doilea an, sĕ pótă cerceta şi în acelŭ anŭ cursurile de oficerŭ, precum şi sĕ pótă urma studiile civile la universitate orĭ la alte şcóle înalte. Propunerea s'a şi respinsŭ, după ce ministrulŭ a ḑisŭ, că şi în anul alŭ doilea de serviciu se păstréză caracterulŭ de voluntarŭ; dér ce privesce urmarea cursurilorŭ de oficerŭ, acésta atêrnă de profesorii şi comisiunea dela

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Şi-a frântŭ piciorulŭ.

Nu era de némŭ prostŭ nenea Vladŭ alŭ Ilenei.

Tată-seu, Dumnedeu sĕ'lŭ ierte, fusese curatorŭ la biserică şi moşu-sĕu birĕulŭ satului.

Şi ceva avere încă moştenise, harŭ Domnului.

Rĕposatulŭ sĕu părinte îlŭ lăsase pe lângă casa, în care locuia, o livadă dintre cele mai frumóse şi câte-va locurĭ aşeḑate în partea cea mai roditóre a hotarului.

Lelea Ilena încă nu venise la casa lui cu mâna golă. Pe lângă holdele de pe délŭ, dânsa avusese de ḑestre grădina cea mare de lângă grădinuţa părintéscă a bărbatu-sĕu şi afară de acésta încă o păreche de boi, colea bine făcutĭ, éră în banĭ nu mai puţinŭ de patru sute de zloţĭ banĭ rĕi, cum erau p'atuncĭ.

Şi la începutŭ le mersese destulŭ de bine ómenilorŭ noştri. Nenea Vladŭ de felulŭ lui era omŭ harnicŭ, nu se spăria de lucru şi avea sporŭ la trebile, de care se apuca. De altă parte lelea Ilena era femeiă păstrătóre şi nu se gândia numai, cum sĕ uşureze chimirulŭ bărbatului sĕu, ci căuta sĕ ajute şi ea cu câte ceva la purtarea cheltuielilorŭ.

Copilaşĭ încă le dăruise Dumnedeu. Mai întâiu avură unŭ băeţaşŭ, care acuma era de vre-o doi-spre-ḑece, trei-spre-ḑece anĭ şi apoi una după alta patru băeţele drăgălaşe şi sănĕtóse, ca nisce ulceluşe.

Aşa merseră lucrurile mai mulţĭ anĭ de-a rĕndulŭ. Casa lui nenea Vladŭ era una din cele mai de frunte din satŭ şi viéţa ómenilorŭ noştri putea sĕ slujéscă de pildă şi altorŭ ómenĭ.

Dér tóte până la o vreme.

Ucigă'lŭ-tóca n'are alt-ceva de lucru, decâtŭ sĕ între prin casele ómenilorŭ, sĕ-i aţîţe, sĕ-i învrăjbéscă, sĕ-i îndemne la rele; c'unŭ cuvêntŭ, sĕ le strice mulţămirea şi fericirea, şi sĕ-i facă numai bunĭ pentru împĕrăţia întunerecului.

Şi Sarsailă trebue că'şĭ vêrîse codiţa şi în casa ómenilorŭ noştri, căcĭ dela o vreme viéţa lorŭ se schimbă cu totulŭ; în loculŭ mulţămirii şi a traiului bunŭ de mai 'nainte se încuibă între ei necazulŭ, lipsa şi traiulŭ rĕu, de pare-că nu mai erau ómenii de până acum, ci cu totului totŭ alţĭ ómenĭ.

Şi care era pricina acestei schimbărĭ atâtŭ de neaşteptate?...

Sĕrmana lelea Ilena! Ea de bună sémă ne-arŭ putè lămuri pe deplinŭ, ce a fostŭ şi cum a fostŭ; dér, biata, nu pré vorbesce bucurosŭ de lucrulŭ acesta, deşi multŭ a avutŭ sĕ sufere din pricina schimbărei soţului sĕu. —

Era pe la începutulŭ ernei. Nenea Vladŭ isprăvise cu îmblătitulŭ, îşĭ pusese bine uneltele de plugăriă, îşĭ pregătise grajdulŭ, ca vitele sĕ nu sufere din pricina gerului, vênduse ceva bucate şi acum mai că nu scia, ce sĕ mai facă.

„Tu nevastă, mai esŭ şi eu puţinŭ între ómenĭ, că ş'aşa n'am ce face acasă. Prea mĕ muceḑescŭ de totŭ, decă n'oiu eşi sĕ mai dau şi eu ochĭ cu lumea!" grăi într'una din ḑile nenea Vladŭ, aruncându-şĭ cojoculŭ în spate şi luându-şĭ căciula din cuiu. Nu sciu ce sĕrbătóre mai mititică era în ḑiua aceea, că mulţĭ dintre ómenĭ şedeau de vorbă pe la porţĭ, orĭ umblau fără trebă de colo până colo.

„Bine, bărbate, du-te şĭ'ţĭ petrece şi tu unŭ picŭ, că doră nu eştĭ robŭ", rĕspunse lelea Ilena.

Unde sĕ se ducă nenea Vladŭ alŭ nostru, sĕ-şĭ petrécă şi elŭ unŭ césŭ, două cu ceilalţĭ ómenĭ, decâtŭ la Vogel, la jupânulŭ Vogel la crâşmă!

„Mĕĭ, da ce minune o mai fi şi asta, sĕ'lŭ vedemŭ pe Vladŭ aicĭ la crâşmă între ómenĭ!" grăi cu mirare Niculae alŭ Catrinei, când îlŭ vĕḑu pe creştinulŭ nostru intrândŭ pe uşă şi pregătindu-se sĕ se aşeḑe şi elŭ la una din lungile mese văpsite cu roşu ale jupânului Vogel.

„Trebue, că s'a certatŭ cu nevasta ş'a căpĕtatŭ bătaiă!" rĕspunse rîḑêndŭ Mitru alŭ Florei de lângă vale, care tocmai întindea lui Vogel sticluţa de rachiu ca sĕ i-o mai umple încă odată.

In crâşmă erau mulţĭ ómenĭ. Unii beau, alţii se vorbiau, alţii se certau.... soiţĭ ca în crâşmă. Cei mai mulţĭ însĕ erau adunaţĭ împrejurulŭ mesei de lângă zăbrelele jupânului Vogel, unde se afla pădurarulŭ şi scriitorulŭ notarului. Amêndoi erau bunĭ de gură şi spuneau câte verḑĭ şi uscate, de rîdeau cu hohotŭ toţĭ cei dimprejurulŭ lorŭ. După câtăva vreme se aşeḑă şi nenea Vladŭ alŭ nostru la masa lorŭ. Elŭ îşĭ petrecŭ de minune, aşa încâtŭ nicĭ nu simţi cum trece vremea, şi în locŭ de unŭ césŭ, două, rĕmase la jupânulŭ Vogel până séra târḑiu. Către séră scriitorulŭ

esamenŭ la sfêrșitulŭ anului ântâiu. Decă voluntarulŭ, deși a căḑutŭ la esamenŭ, e declaratŭ cu tóte astea destoinicŭ de a putê ajunge oficerŭ, atuncĭ urmézĕ cursurile, ér de nu, rĕmâne la trupă cu rangulŭ de suboficerŭ ce l'a obținutŭ orĭ fără rangŭ. Studiile civile nu le potŭ urma voluntarii, fiindŭ acésta chiar în contra § 25 din lege, care ḑice, că voluntarii numai cu studiile militare au sĕ se ocupe. De transferatŭ nu se vorŭ transfera voluntarii, carĭ trebue sĕ servéscă și anulŭ alŭ doilea, din trupa și loculŭ în care se află în serviciu, de câtŭ numai casulŭ, când trupa îșĭ schimbă garnisóna.

Demonstrații nu s'au mai întêmplat. Mĕsurile cele severe polițienescĭ și militare ce s'au luatŭ, ordinulŭ ministrului Csaky d'a se trage în cercetare disciplinară studenții demonstranțĭ și chiar a'i elimina din școlă, apoi amenințarea cu închiderea universitățiloră, în casŭ de continuare a demostrațiilorŭ, tóte acestea au potolitŭ pe demonstranțĭ. Și așa, armata comună va fi cum a fostŭ, esamenele de oficerŭ ale voluntarilorŭ pe unŭ anŭ se vorŭ face în limba germană, ér cei carĭ nu vorŭ sci nemțesce, vorŭ servi încă unŭ anŭ.

Din afară. „Epoca" din Bucurescĭ află dintr'unŭ isvorŭ sigurŭ, că unŭ *atentatŭ a fostŭ comisŭ la Belgradŭ în contra Regelui Alexandru I.* Orĭ-ce comunicare a acestei noutățĭ a fostŭ oprită. Tóte mĕsurile au fostŭ luate pentru a se ținê pentru câtva timpŭ secretă acéstă criminală încercare.

Guvernulŭ francesŭ nu numai pe capii *ligei patriotice* îi urmăresce, ci și pe *generalulŭ Boulanger*, sub pretextŭ că au complotatŭ contra republicei. Pentru judecarea lui s'a constituitŭ o jurisdicțiune esceptională dintre senatorĭ. Generalulŭ Boulanger, vĕḑêndŭ acésta, s'a refugiatŭ la Bruxela, de unde a publicatŭ o proclamațiune, în care ḑice că, în fața persecuțiunilorŭ îndreptate încontra lui, se va întórce în ḑiua în care va fi chematŭ înaintea judecătorilorŭ sĕi naturalĭ, magistrațĭ orĭ jurațĭ. Elŭ va aștepta în Belgia, ca alegerile generale sĕ constitue o republică onestă și liberă, în care sĕ pótă locui cetățenulŭ. Procurorulŭ generalŭ a și refusatŭ a acusa pe Boulanger, nefiindŭ destulŭ de temeinice faptele invocate de guvernŭ pentru a urmări pe Boulanger.

Consilierulŭ de statŭ sêrbescŭ *Vasiljevicĭ*, care a fostŭ trimisŭ la *Regina Natalia* după abdicarea lui Milanŭ și după proclamarea regenței pentru timpulŭ minorenității Regelui Alexandru I, s'a întorsŭ din misiunea sa și a adusŭ regenței o scrisóre de cuprinsulŭ următorŭ: Regina îșĭ esprimă părerea de rĕu pentru abdicarea Regelui Milanŭ și asigură, că'i va respecta drepturile de tată ce i-le acordă constituțiunea; apoi îșĭ esprimă bucuria, că i-se va da posibilitatea de a'șĭ vedê din timpŭ în timpŭ pe fiu-sĕu. Regina felicită pe regențĭ adăogêndŭ, că se bucurăpentru nimerita alegere. Cestiunea întórcerei reginei în Serbia nu se amintesce în scrisóre cu nicĭ o vorbă.

Rusia continuă mereu cu *reorganisarea armatei.* Prin ukaz împĕrătescŭ s'au prefăcutŭ 20 de batalióne de reservă în batalióne de fortăréță și unŭ regimentŭ de reservă de curênd formatŭ s'a prefăcutŭ de asemenea în regimentŭ de fortărétă. Aceste batalióne se numescŭ după fortărețele ce le ocupă, dela Marea Baltică, în tótă partea vestică și până în sudŭ la Sevastopolŭ. In casŭ de mobilisare aceste batalióne se transformă în regimente. In loculŭ acestorŭ batalióne se vorŭ forma în curênd alte 24 batalióne de reservă. Cele 5 brigade de vênătorĭ dela granița vestică se vorŭ preface în 5 divisii. Deocamdată s'a formatŭ deja din fiecare batalionŭ de vênătorĭ două batalióne. Cele 40 batalióne ale celorŭ 5 brigade se vorŭ forma 5 divisii de câte 16 batalióne. De asemenea brigada de 4 batalióne de vênătorĭ caucasianĭ se va transforma într'o divisă cu 16 batalióne. Decĭ armata rusésca pe piciorŭ de pace va numĕra în curêndŭ cu 77 batalióne mai multŭ ca până acum. Transformându-se cele 96 batalióne de reservă deja esistene în regimente de câte 4 batalióne, resultă unŭ altŭ sporu alŭ armatei pe piciorŭ de pace cu 288 batalióne, cu totulŭ decĭ armata rusésca va fi sporită cu 365 batalióne. Când va fi îndeplinitŭ acestŭ sporŭ, nu se póte sci, pentru că se cerŭ pentru acésta 8000 oficerĭ, între carĭ aprópe 500 oficerĭ de statŭ majorŭ. Decĭ numai cu încetulŭ se potŭ completa aceste nouĕ formațiunĭ.

Crisa ministerială în România.

O telegramă din Bucurescĭ ni-a comunicatŭ erĭ, că ministeriulŭ românŭ Rosetti-Carp 'șĭ-a datŭ demisiunea. Acéstă demisionare au pricinuit'o nisce numirĭ în magistratură, și anume la Curtea de Casație, sĕvêrșite de ministrulŭ de justiție G. Vernescu. Aceste numirĭ au produsŭ mare turburare, fiind-că se trecuseră cu vederea destui bărbațĭ probațĭ în magistratură și cu anĭ mulțĭ de serviciu. Ministrulŭ Vernescu n'a voitŭ sĕ revóce numirile, nicĭ la cererea întregului cabinetŭ, de aceea întregŭ ministerulŭ s'a vĕḑutŭ silitŭ a demisiona, pentru ca în modulŭ acesta sĕ facă imposibilă publicarea decretelorŭ eșindŭ din ministerŭ d-lŭ Vernescu.

Noulŭ ministerŭ încă nu s'a constituitŭ, se crede însĕ că cu formarea lui va fi însărcinatŭ totŭ d-lŭ Teodorŭ Rosetti.

SCIRILE ḐILEI.

Reuniunea femeilorŭ române din Sĕlagiu, înființată la 1882, face frumóse progrese. In 1 Septemvre anulŭ trecutŭ s'a deschisŭ în Șimleu scóla de fete a reuniunei, și adĭ are scóla 23 eleve sub conducerea unei învĕțătorese escelente, cu tóte că reuniunea are abia 3000 fl. capitalŭ, ér cheltuielile cu școla se urcă la 700 fl. Prin colecte și contribuirĭ benevole însĕ, prin ajutorŭ dela institutulŭ „Silvania" și dela bărbațĭ însuflețițĭ pentru învĕțămêntulŭ nostru românescŭ, viitorulŭ școlei e asiguratŭ pe anĭ înainte. Onóre bravelorŭ Române și vrednicilorŭ Românĭ din Sĕlagiu.

* * *

In beneficiulŭ studențilorŭ săracĭ bolnavĭ dela școlele române din locŭ — în contulŭ producțiunei dela 24 III — s'a trimisŭ din partea minei „Concordia" 5 fl. și din partea d-lui Alexandru Danciu din Buciumŭ 2 fl. Mulțămindu-se din inimă pentru aceste contribuirĭ, se aduce la cunoscință, că și acéstă sumă s'a alăturatŭ fondului pentru ajutorarea studențilorŭ săracĭ bolnavĭ.

* * *

Convictŭ românŭ în Baia-mare. Direcțiunea societății pe acții „Aurora", înființată pentru ridicarea unui internatŭ românŭ în Baia-mare, în ședința sa ținută la 21 l. c. în Șomcuta-mare — după ce a constatatŭ, că prin sumele intrate dela acționarii societății suntŭ acoperite deplinŭ cele 30% pretinse de lege — a decisŭ, ca în timpŭ câtŭ de scurtŭ sĕ se suștérnă statutele la tribunalulŭ competentŭ spre înregistrarea firmei societății. — Suma intratelorŭ de până acum este 2784 fl. și unŭ cambiu de 50 fl. v. a. Banii suntŭ depușĭ spre fructificare în casa de păstrare din Șomcuta-mare.

* * *

Conscripțiunea supușilorŭ grecescĭ. Consulatulŭ regalŭ grecescŭ în Budapesta a primitŭ ordinŭ dela ministeriulŭ grecescŭ alŭ afacerilorŭ esterne, a conscrie pe toțĭ supușii grecescĭ, carĭ locuescŭ în Ungaria atâtŭ *stabilŭ* cât și *temporarŭ.* După cum suntemŭ informațĭ, conduce acéstă conscripțiune în Brașovŭ primăria nóstră comunală, care va încheia conscripțiunea în 25 Aprilie a. c. Așaderă arŭ avê a se presenta toțĭ supușii grecescĭ între terminulŭ fixatŭ la oficiulŭ primarului. Pe câtŭ scimŭ noi însĕ în Brașovŭ supușĭ grecĭ nu suntŭ, căcĭ Grecii (?) de aci suntŭ supușĭ ungarĭ.

* * *

Eliseulŭ din Maramurĕșŭ. Cetimŭ în „Gutinulŭ": In primăvéra acésta se vorŭ găta edificiile frumóse zidite de Il. D-nŭ Episcopŭ dela Oradea-mare Michailŭ Pavelŭ în valea romantică de către Apșa de josŭ din Maramurĕșŭ, în loculŭ numitŭ Elisau. Situațiunea încântătóre, aerulŭ curatŭ, pădurea frumósă, apa bună și scăldile ce s'au ziditŭ acolo vorŭ preface loculŭ acela într'unŭ adevĕratŭ Eliseu pămêntescŭ. Scăldile se vorŭ deschide în luna lui Maiu și vorŭ fi împreunate cu cură de apă, lapte și zĕrŭ; mai târḑiu se vorŭ face și scăldĭ de apă sărată. Eliseulŭ e aprópe de Sighetŭ, de unde va comunica în tótă ḑiua mai de multe orĭ unŭ omnibus. Maramurĕșenii pot fi mulțămitorĭ Il. Sale, că se îngrijesce ca sĕ le facă unŭ loc plăcutŭ de petrecere și sănĕtosŭ pentru cei carĭ cercă nu numai petrecere, ci și însănĕtoșare. In satulŭ Slatina cu ajutorulŭ Ilustrissimului D-nŭ Michailŭ Pavelŭ se va zidi o biserică frumósă de pétră.

* * *

Manipulare necinstită. Comitatulŭ Făgărașŭ a pornitŭ cercetare disciplinară în contra inginerului superiorŭ de mai nainte alŭ comitatului Iosef Sompek și în contra întreprindĕtorului Kebhoffer pentru diferite delicte și abusurĭ comise la construirea casei comitatului. Paguba constatată până acum trece peste 14.000 fl.

* * *

A începutŭ bine praxa. Juristulŭ absolutŭ Istvan Banyasz (Bachnich), care era urmăritŭ de poliție, a fostŭ prinsŭ în Lipova și escortatŭ la Aradŭ. Pricina e că juristulŭ furase césorniculŭ și lanțulŭ medicinistului Alex. Marton, dreptŭ mulțămită, că acesta i-a datŭ cvartirŭ peste nópte.

* * *

Unŭ scandalŭ cu cele religióse. Din Sătmarŭ i se scrie „Gutinului", că este acolo unŭ anumitŭ Fenczik Janos, membru alŭ scaunului scolarŭ dela scóla română. Acesta și până acuma a fostŭ vestitŭ că-i plăcea sĕ facă câte-o gâlceavă în cele scolastice și în cele bisericescĭ. Voindŭ însĕ a se face și mai vestitŭ, a mersŭ la cassarulŭ bisericei și a dispusŭ, sĕ clopotéscă, ḑicêndŭ, că a muritŭ o nepótă ce-o are. S'au trasŭ tóte clopotele — la biserica românéscă — și-apoi a eșitŭ la ivélă, că nepóta, ce o vestise de mórtă, este deplinŭ sănĕtósă. Comuna bisericéscă are de gândŭ sĕ facă pașii de lipsă contra acestei fapte vi ozescĭ.

* * *

Tergulŭ de primăvéră din Feldiora a fostŭ fórte bine cercetatŭ. Mai cu semă vitele cornute, deși nu pré s'au distinsŭ în calitate, s'au vêndutŭ cu bune prețurĭ.

și încă trei, patru ómenĭ cerură și bucóvnele, și îșĭ încercară norocŭlŭ la câteva jocurĭ pe câte-o dutcă. Nenea Vladŭ nu se amesteca la joculŭ de cărțĭ, pentru-că nicĭ nu'lŭ scia, ci se uită numai cum se jucau ceilalțĭ.

Intorcêndu-se acasă așa cam cu voiă bună, elŭ nu scia cum sĕ laude mai tare către lelea Iléna petrecerea dela Vogel.

„Bine c'ai avutŭ și tu o ḑi bună!" grăi cu veseliă harnica femeiă, pregătindu-se sĕ-i aducă de mâncare soțului sĕu.

Dér crâșma-i cu dracu!

Nu trecură două, trei ḑile și nenea Vladŭ ér mai dete pe la jupânulŭ Vogel, ca sĕ mai audă, ce mai spune comediosulŭ de scriitorŭ. Adĭ așa, mâne așa, până când dela o vreme omulŭ nostru era mai multŭ în crâșmă decâtŭ acasă.

Lelea Iléna, vĕḑêndŭ cum stau lucrurile, începŭ sĕ-i spună bărbatului sĕu s'o mai lase la foculŭ crâșmă, sĕ-șĭ vadă și de trébă, că singură nu póte sĕ birue cu tóte lucrurile. Nenea Vladŭ la începutŭ rĕspunse cu glume, după aceea îi spuse nevestei, că nu póte sĕ stea totŭ numai de lucru, ci trebue sĕ mai și rĕsufle din când în când, și în sfêrșitŭ se rĕsti la ea, sĕ'lŭ lase în pace, că scie elŭ ce face și doră nu cheltuesce din averea ei.

Cum am ḑisŭ la începutŭ, Ucigă'lŭ-tóca rĕsbise și în casa ómenilorŭ noștri.

„Sĕ eșimŭ din érnă, că póte totŭ s'o îndrepta și omulŭ meu!" grăia cuprinsă de gândurĭ sĕrmana lelea Iléna.

Dér de undo!..

Erna trecŭ, veni primăvéra, și decă lelea Iléna ar fi fostŭ o femeiă mai lăsătóre și nu ar fi pusŭ singură mâna pe córnele plugului, holdele arŭ fi rĕmasŭ nelucrate și ómenii noștri arŭ fi avutŭ o pagubă din cele mai marĭ.

Nenea Vladŭ se făcuse unŭ bețivŭ de frunte.

Câtŭ e ḑiua nu mai eșia din crâșmă și în vecĭ era cu ochii turburĭ. Rachiulŭ îi punea capulŭ. Pe lângă acea, când simția unŭ zlotŭ, doi în busunarŭ, îndată se apuca, cu scriitorulŭ și cu alțĭ perde-véră, la bucóvne, pe care acuma le cunoscea mai bine ca pe copiii lui, și de obiceiu totŭ elŭ purta cheltuiala. Nasulŭ începuse a i-se înroși, și mustățile, pe care mai înainte le rĕsucia cu mândriă, acum se blegoșeră cu totulŭ. „Trăgeau a olă!" după cum ḑiceau, făcêndu'șĭ cu ochii de bucurie, dușmanii ómenilorŭ noștri.

Grozavŭ se schimbase Vladŭ alŭ nostru de când cu blăstĕmata de crâșmă!

Elŭ, care mai'nainte era omulŭ celŭ mai pacînicŭ din lume, acuma se făcuse de totŭ superăciosŭ și dârzŭ. Cum venia acasă așa mai afumatŭ, îndată începea sĕ strige, sĕ se certe cu lelea Iléna, se-i bată pe băețĭ, și nu era mulțămitŭ cu nimica. Veselia și buna învoire fugiseră departe de locuința ómenilorŭ noștri.

Dér și averea lorŭ scădea vĕḑêndŭ cu ochii. Nenea Vladŭ în tărbacéla lui zălogise mai multe din pămênturile moștenite dela părințĭ și două din vacile sale erau acuma în grajdŭ la jupânulŭ Vogel.

Ce era sĕ facă sĕrmana lelea Iléna?... Ea îlŭ rugă pe bărbatulŭ sĕu cu lacrimile în ochĭ, sĕ se lase de urîtulŭ sĕu nĕravŭ; îi arĕtă, că casa lorŭ a ajunsŭ de rîsulŭ lumei; îi spuse, ca celŭ puținŭ sĕ-șĭ aducă aminte de nevinovații copilașĭ și sĕ nu-i nenorocéscă; ilŭ amenință chiar, că se va despărțĭ de elŭ, decă va urma mai departe cu viéța lui din timpulŭ din urmă.... Tóte acestea rĕmaseră zadarnice. Vladŭ se ticăloșia din ḑi în ḑi totŭ mai multŭ, așa încâtŭ în cele din urmă îșĭ zălogia și hainele de pe elŭ pentru bĕutură, și nu odată s'a întêmplatŭ, că a pornitŭ din crâșmă așa de bétŭ, încâtŭ a căḑutŭ în noroiu în mijloculŭ uliței și a trebuitŭ sĕ'lŭ aducă alții acasă.

Sĕrmena lelea Iléna!.. Câtă jale și câtă supĕrare era pe capulŭ ei din pricina acestei ticăloșirĭ atâtŭ de marĭ a soțului ei. Adese-orĭ ea îngenunchia înaintea icónei împreună cu copilașii ei și cu toții rugau din adênculŭ sufletului pe celŭ Atotputernicŭ sĕ mai delăture din povara ce-i apăsa atâtŭ de greu de o vreme încóce.

Și câte n'a încercatŭ biata femeiă, ca sĕ desbere pe nenorocitulŭ de Vladŭ de patima, ce'lŭ încleștase cu atâta putere!

Ea dete slujbe pe la bisericĭ, puse sĕ se citéscă Paraclise și Acaftiste pentru bărbatulŭ ei, sĕ'lŭ pomenéscă la Liturgiă,... dér totŭ de gébă. Audindŭ, că ar fi bine, decă ar duce o cămașe a bărbatului ei sĕ stea în biserică patru-ḑecĭ de ḑile și după aceea sĕ i-o dea s'o îmbrace, o făcŭ și acésta. Dér cum o

Cu totulŭ s'au vêndutŭ 1010 vite cornute şi 356 cai.

* *

Omorŭ din rĕsbunare. In Sân-Paulŭ, lângă Cluşiu, fŭ aflatŭ mortŭ în casa sa locuitorulŭ de acolo Salamon Hersch. Din împrejurările în care s'a găsitŭ sĕ conchide la unŭ omorŭ prin împuşcare. Unŭ césornicŭ aflatŭ la loculŭ crimei de către gendarmî va duce, cum se crede, pe urma criminalului. Césornicului a fostŭ adecă recunoscutŭ de temnicerulŭ procuraturei din Cluşiu ca proprietate a unui fostŭ arestantŭ, anume János Pinter, care fusese închisŭ ḑece lunî în Cluşiu pentru unŭ furtŭ comisŭ în paguba lui Salamon Hersch şi încă atunc se ḑice, că i-a juratŭ rĕsbunare, fiindcă l'a arătatŭ. Pinter a mai fostŭ închisŭ în temniţă patru anî, fiindcă a luatŭ parte la turburările antisemite din Zala-egerszeg. Când a eşitŭ acuma în urmă din temniţa din Cluşiu şi supraveghiatorulŭ şi-a esprimat părerea de rĕu, că pierde unŭ lucrătorŭ atâtŭ de dibaciu (Pinter era cismarŭ), ḑise: „Nu fii îngrijatŭ, în curêndŭ mĕ voiu întórce.“ Césornicul ilŭ cumpărase tocmai dela temnicerulŭ. Criminalulŭ, care trebue, că a comisŭ omorulŭ cu unŭ tovarăşŭ, e urmăritŭ.

*

Concertulŭ Waldner-Cesek. Duminecă în 7 Aprile c. n. 5 óre d. a. în sala dela N-rulŭ I se va da unŭ concertŭ din partea baritonistului Waldner şi a pianistului Cesek. D-lŭ Waldner, care se bucură în Germania şi Austria de unŭ frumosŭ renume, este unŭ bunŭ cântăreţŭ, modulŭ cum cântă elŭ balade şi cântece clasice va interesa fără îndoială pe amatorii de musică mai bună, de aceea atragemŭ atenţiunea publicului asupra acestui concertŭ.

* *

Biserica greco-română din Budapesta. In cele din urmă ministru unguresců de culte Albin Csaky, a numitŭ parochŭ la biserica greco-română din Budapesta, pe Ionŭ Georgides, resevându-şî însĕ ministrulŭ dreptulŭ de alŭ numi definitivŭ în acestŭ oficiu numai după ce îşî va însuşitŭ bine în vorbire şi în scrisă limba ungurêscă. Suntemŭ curioşî a sci decă acestŭ preotŭ scie românesce, căcî ai cere se scie unguresce când el póte că nu scie nicî românesce e ridiclŏŭ.

* *

Logodnă. D-lŭ *Ionŭ A. Ciulley* şi D-şóra *Aneta Blebea*, logodiţî. Braşovŭ—Giurgiu, Martie 1889. — Felicitările nóstre căldurose tinerilorŭ logodiţî!

Procesŭ pentru colorile ardelenesci.

Din Câmpiă, la 18 Martie 1889.

In 11 Martie st. n. a c. se pertractă procesulŭ intentatŭ On. D. Romulŭ S. Orbeanu, preotulŭ Iclăndelului, pentru miculŭ stindardŭ, atêrnatŭ de st. D-ră Olivia Iacobescu cu ocasiunea botezului întêmplatŭ la casa susŭ numitului preotŭ, despre care întêmplare a-ţî publicatŭ în Nr. 52 cu data de Dumineca amĕrunte

Fasiunile au decursŭ în următorulŭ modŭ:

1) *Judele* singularŭ din Murĕşŭ-Ludoşŭ întrebă pe On. D-nŭ Romulŭ S. Orbeanu, că cu ce scopŭ şi intenţiune a atêrnatŭ acelŭ stindardŭ la casa s'a şi ce colorî şi inscripţiunî a avutŭ?

On. D-nŭ Romulŭ S. Orbeanu rĕspunse: In ḑiua de 5 Augustŭ st. n. anulŭ 1888, mî-am serbatŭ increştinarea unicului pruncŭ alŭ meu, la care serbare între alţii mulţî, încă cu o ḑi mai nainte, mi-a sositŭ şi o rudeniă, anume On. D-nŭ Petru Iacobescu dimpreună cu stimata'i familiă. Fiica acestuia preotŭ, D-şóra Olivia Iacobescu, în ḑiua de 5 Augustŭ înainte de sosirea óspeţilorŭ între 8—9 óre a. m. atêrnă unŭ stindardŭ în ferêstra galeriei, tricolorŭ roşu-galbenŭ-vênătŭ, cu inscripţiunea: „Sĕ trăiêscă noulŭ născutŭ Horea.“ Se înţelege, că stindardulŭ nu s'a luatŭ josŭ ca sĕ nu facŭ neplăcere tinerei copile, décă ea cu acestŭ micŭ stindardŭ voesce a gratula pe miculŭ născutŭ, care s'a şi botezatŭ cu numele Horea; dér în urmă după sosirea Prea On. D-nŭ Protopopŭ Nicolau Solomonŭ şi a propretorului cercului M.-Ludoşŭ, Vasiliu Moga, stindardulŭ îndată s'a şi luatŭ josŭ şi acésta s'a întêmplatŭ cam la 12 óre a. m. Afară de aceea nicî eu, nicî Olivia Iacobescu nu amŭ avutŭ nicî o intenţiune de demonstraţiune, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că comuna e curatŭ românêscă şi cei presenţî au fostŭ curatŭ românî.

D-lŭ *Vasiliu Turcu*, subnotarŭ, ca martorŭ: Eu în ḑiua de 5 Augustŭ am vĕḑutŭ stindardulŭ tricolorŭ roşu-galbenŭ-vênĕtŭ şi voindŭ a face atentŭ pe D-nŭ R. S. Orbeanu la urmărî, într'aceea sosise propretorele Vasiliu Moga. Atuncî nu am mai ḑisŭ nimicŭ sciindŭ cumcă acela va face disposiţiunile.

D-lŭ *Vasiliu Suciu*, preotŭ în Căpuşulŭ de Câmpiă, ca martorŭ: Eu în ḑiua de 5 Augustŭ 1888 trecêndŭ pe drumulŭ ţĕrii prin comuna Iclăndelŭ, am vĕḑutŭ unŭ stindardŭ atêrnatŭ în ferêstra galeriei, dér ce colorî şi ce inscripţiune a avutŭ nu sciu, neputêndu-le deosebi din depărtare.

D-lŭ *Alexandru Nagy*, inginerŭ, ca martorŭ: Eu în 5 Augustŭ 1888 am vĕḑutŭ stindardulŭ tricolorŭ la locuinţa On. D. Romulŭ S. Orbeanu, dér după ce l'am vĕḑutŭ nu a statŭ acolo mai multŭ decâtŭ de 10—15 minute.

D-lŭ *Vasiliu Moga*, propretorele cercului M.-Ludoşŭ ca martorŭ: Eu sosindŭ la locuinţa On. D-nŭ R. Orbeanu cam la 12 óre a. m. am rugatŭ pe Prea On. D-nŭ protopopŭ N. Solomonŭ ca sĕ provóce pe D-nulŭ preotŭ alŭ locului pentru luarea josŭ a stindardului, care deşi are colorile Ardêlului, dér legea (???) le oprêsce. Eu arătare n'am făcutŭ, pentru că n'am aflatŭ consultŭ după ce am vĕḑutŭ că nu s'a făcutŭ nicî o demonstraţiune contra nimĕnui şi nu a fostŭ nicî intenţiune de a demonstra, ci scopulŭ a fostŭ gratularea micului nâscutŭ şi surprinderea publicului.

D-lŭ *Kabos Kalman*, proprietarŭ în Iclandulŭ mare ca martorŭ (de faţă n'a fostŭ la procesŭ): Prin scrisóre s'a escusatŭ că până la altă ocasiune nu póte a se presenta fiindŭ bolnavŭ.

Acestea au fostŭ fasiunile luate la protocolŭ în 11 Martie st. n. a. c. la judecătoria din Murĕşŭ-Ludoşŭ. Rĕmâne de a se mai lua fasiunea St. D-re Olivia Iacobescu.

Cu acestea s'a încheiatŭ protocolulŭ fasiunilorŭ la care pe lângă martorii citaţî în faţa judecătoriei s'au mai vĕḑutŭ şi vr'o câţiva preoţî şi teologî.

Unde va eşi lucrulŭ, vomŭ vedé. Protocolulŭ póte că se va transpune la tribunalulŭ din Turda. Atâta am mai auḑitŭ vorbindu-se, că pe propretorele V. Moga, fiindŭ-că e Românŭ, şoviniştii duşmanî Românilorŭ încă voescŭ a-lŭ învinovăţi, pentru-că nu a denunţatŭ.

X.

Lucrările de apĕrare în România.

Alaltăerî camera română a ţinutŭ şedinţă secretă, în care ministrulŭ de rĕsboiu d-lŭ generalŭ Manu a arătatŭ cum stă trêba cu fortificaţiile. Mai întâiu a făcutŭ unŭ istoricŭ alŭ lorŭ, care ilŭ schiţêză „La Liberté“ astfelŭ: „Idea de a întări ţéra nu e nouă. In 1873 s'a ocupatŭ de ea generalulŭ Florescu. După 1877 prinţulŭ Gr. M. Sturdza a scrisŭ unŭ memoriu asupra apĕrării ţĕrii. In 1882 o comisiune compusă din patru generalî românî, între carî şi gen. Manu, a făcutŭ unŭ proiectŭ pentru apĕrarea ţĕrii, părtinindŭ sistemulŭ regionalŭ ca celŭ mai puţinŭ costisitorŭ şi mai uşorŭ de esecutatŭ. În acelaşî anŭ d. Ionŭ Brătianu se adresă la generalulŭ Brialmont din Belgia ca sĕ facă unŭ studiu completŭ asupra mijlócelorŭ de a apĕra România.

Strategulŭ belgianŭ a arătatŭ unŭ punctŭ principalŭ, Bucurescii, unŭ altŭ punctŭ între Focşanî şi Galaţî şi apĕrarea liniei Cernavoda-Constanţa. În munţî elŭ n'a propusŭ nicî o întărire, pentru-că fiindŭ munţii tăiaţî de passurî prea numĕróse acestea arŭ face de lipsă unŭ numĕrŭ prea mare de forturî, carî arŭ costa prea multŭ şi ar recere spre a fi apĕrate prea multe trupe.

Celŭ dintâiu memoriu alŭ generalului Brialmont e dela 15 Decemvre 1882, alŭ doilea e dela 28 Iunie 1883 şi tractêză numai despre fortificarea Bucurescilorŭ. Generalulŭ a preţuitŭ lucrările la 86,900,000 francî aşa împărţiţî: Bucurescî 62 milióne, Cernavoda 2 mil., Constanţa 4 milióne, Galaţî 4 mil., Focşanî 12 mil., Câmpina 1 mil. 400,000; Slatina 1 mil. 500,000. Aceste lucrărî de apĕrare aveau sĕ primêscă 1300 tunurî.

Primulŭ creditŭ de 15 milióne a fostŭ votatŭ în 1883. Parlamentulŭ românŭ a votatŭ apoi în 1886 şi 1887 trei alte credite în totalŭ de 22 milióne.

In 1887 d. I. Brătianu, după o sfătuire cu căpeteniile militare, s'a adresatŭ la specialistulŭ germanŭ Schumann, care i-a presentatŭ unŭ memoriu asupra apĕrării Focşanilorŭ şi a Galaţilorŭ. Elŭ susţinea, că vorŭ fi de lipsă 40 milióne pentru întărirea acestui punctŭ. In 1888 d. Brătianu a contractatŭ o liferaţiă de 7 milióne destinată pentru lucrările din Focşanî.

Până adî s'au cheltuitŭ 32 milióne pentru fortificaţiunî. Aşa a fostŭ starea lucrurilorŭ, când în Noemvre 1888 a venitŭ la ministerŭ generalulŭ Manu. Dênsulŭ a constituitŭ îndată o comisiune din domnii generalî: Arion, Berendeiu, Barozzi, Fălcoianu şi din colonelii Lahovari şi Carp, carî studiândŭ din nou cestiunea au conchisŭ ca sĕ se sfêrşêscă lucrările carî suntŭ neapĕrate de lipsă pentru apĕrarea ţĕrii.

După planulŭ generalului Boulanger, ce l'a adoptatŭ comisia acésta, Bucurescii vorŭ forma o taberă întărită, avêndŭ 18 forturî la 4 chilometri depărtare unulŭ de altulŭ şi legate deolaltă printr'o liniă ferată. Intre forturî suntŭ aşeḑate baterii. Armarea va fi de 125 tunurî de mare calibru.

Situaţia geografică a României îi espune invasiunilorŭ şi neputêndu-se răḑima pe o armată numĕrósă trebuie sĕ ia mĕsurî de apĕrare. Şi óre Belgia nu aduce jertfele cele mai grozave pentru a-şî asigura neutralitatea?

Comisiunea admite o zonă centrală limitată de Focşanî, Galaţî, Dunăre şi Oltŭ, cu Bucurescii, ca punctŭ principalŭ. Din punctŭ de vedere strategic capitala română e fórte avantagiósă, unŭ corpŭ de armată e de ajunsŭ spre a-o apĕra pe când inimiculŭ trebue sĕ desfăşure forte considerabile spre a-lŭ asedia.

Zona Carpaţilorŭ va fi uşorŭ de a se apĕra; dér pericululŭ e din partea Siretului. Şi acestŭ periculŭ va dispăre însĕ décă se va fortifica linia Focşanî-Nămălósa-Galaţî.

Comisiunea a aflatŭ şi mijloculŭ de a reduce spesele la 68 milióne în totalŭ.

Ministrulŭ a terminatŭ espunerea sa rugândŭ camera de a admite creditulŭ de 15 milióne, ce i'l'a propusŭ. Camera studiêză acuma cestiunea în secţiunî.

---

fi fostŭ de rêndŭ, tocmai în ḑiua, în care îmbrăcă cămaşa sfinţită, nenea Vladŭ se chefui aşa de straşnicŭ, încâtŭ luându-se la bătaie cu nisce ómenî din crâşmă, se întórse acasă cu cămaşa totŭ sdrenţe.

Incercà bieta femeiă si altfelŭ. Se duse pe la muerî meştere, le întrebà de sfatŭ şi făcŭ totŭ ceea ce o învĕţară ele. Una îi spuse, sĕ tórne în bĕutura soţului sĕu apă sfinţită, adunată dela nouă biserici. Ea urmă astfelŭ, dér pare-că dela amesteculŭ apei sfinţite cu rachiulŭ nenea Vladŭ căpĕtase şi mai mare sete...... nu de apă sfinţită, ci de apă dela jupânulŭ Vogel. Alta o învĕţă sĕ-i dea lui Vladŭ de bĕutŭ dintr'unŭ ulciorŭ de pămêntŭ şi în ulciorŭ sĕ bage mai 'nainte unŭ mormolocŭ (bróscă mică), ca astfelŭ Vladŭ sĕ se îngreţoşeze a mai bea de aicî înainte.

Şi de astă-dată însĕ lucrulŭ eşi cu totulŭ dimpotrivă.

După-ce simţî mormoloculŭ, Vladŭ alŭ nostru, în locŭ sĕ se lase de bĕutură, plecă îndată la Vogel, ca sĕ-şî ia greţa cu câteva păhărele de rachiu ceva mai tărişorŭ.

Vladŭ era perdutŭ şi pace bună! Lelea Iléna şi începuse a se uita la elŭ ca la unŭ omŭ de jumĕtate plecatŭ pe umea ceealaltă, când o întêmplare norocósă întórse lucrurile cu totului totŭ altfelŭ. —

Intr'o séră veni la casa ómenilorŭ noştri unŭ călĕtorŭ bĕtrânŭ şi se rugă de găzduire. Acasă era numai lelea Iléna şi băieţii. Nenea Vladŭ sciţî unde era. Tocmai dusese lui Vogel zăbunulŭ celŭ nou, ce i-lŭ făcuse nevasta de Crăciunŭ, ca sĕ i-lŭ pună la păstrare. Cu totŭ nĕcazulŭ ei, Ilena nu-lŭ alungă pe bĕtrânulŭ dela vatra sa, ci-i dete sălaşŭ pentru nópte şi-lŭ pofti sĕ cineze împreună cu dênsa şi cu copiii.

Betrânulŭ băgă de sémă întristarea Ilenei şi o întrebă, că de ce e aşa măhnită. Părêndu-i-se călĕtorulŭ omŭ de omeniă, Ilena îi povesti cu de-amĕruntulŭ totă schimbarea bărbatului sĕu, îi spuse câtŭ are sĕ sufere din pricina acésta şi că tóte încercările sale de a-lŭ abate pe nenorocitulŭ soţŭ dela calea apucată au rĕmasŭ zadarnice.

„E tristŭ, tristŭ de totŭ“! grăi călĕtorulŭ nostru, clătinându din capŭ cu pările de rĕu.

Pe când vorbiau ei astfelŭ, étă uşa se deschise, şi unŭ vecinŭ, intrândŭ în casă, spuse Ilenei, sĕ vadă de bărbatulŭ ei, că éră s'a tărbăcitŭ şi a căḑutŭ bétŭ mortŭ în zăpadă nu departe de crâşmă.

Iléna îşî şterse lacrimile cu şorţulŭ şi se pregăti a merge cu vecinulŭ, ca sĕ-lŭ aducă acasă pe Vladŭ.

Inainte de a pleca ea, bĕtrânulŭ o chemă la o parte şi-i vorbi astfelŭ:

„Mie mî-a venitŭ unŭ gândŭ, cum sĕ-lŭ vindecămŭ pe bărbatulŭ d-tale de patima, ce-lŭ stăpânesce“.

„Şi ce gândŭ . . .“? întrebă cu neîncredere biata femeiă, uitându-se lungŭ la străinulŭ călĕtorŭ.

„Vei vedé d-ta. Dér mai întâiu spune-mî, este vecinulŭ acesta alŭ d-vóstră omŭ de încredere“?

„Eu aşa-lŭ cunoscŭ, ca omŭ de încredere“.

„Putere-ai d-ta sĕ mai găsescî încă doi ómenî afară de acesta şi vre-o muiere, două. Dér, se 'nţelege, totŭ ómenî de credinţă şi nu gurî-sparte, căcî n'aşŭ vré sĕ se scie totŭ satulŭ mijloculŭ, ce am de gândŭ a-lŭ încerca“!

„Aşa gândescŭ, că aşŭ găsi. Écă, ómenî de nădejde arŭ fi vĕrulŭ meu Ilie şi nenea Barbu, fratele părintelui şi naşulŭ nostru; ér nevestele lorŭ încă suntŭ femei de omeniă şi ţinŭ multŭ la casa nóstră“.

„Décă-i aşa“, ḑise streinulŭ, „trimite în grabă pe cineva sĕ-i cheme încóce, că ne suntŭ de mare trebuinţă“.

Iléna făcŭ în tocmai, după cum îi spuse călĕtorulŭ, şi îndată îşi trimise pe băiatulŭ sĕu la Ilie şi la Barbu, ca sĕ-i cheme împreună cu nevestele lorŭ.

„Mai stai unŭ picŭ“! grăi din nou străinulŭ, când lelea Iléna deschise uşa, ca sĕ pornêscă după soţulŭ ei.

„Ce este“? întrebă ea.

„Ai la 'ndĕmână câteva şindilî sĕu o bucată de scândură şi unŭ cotŭ, doi de pânză curată“?

„Da, am“.

„Adu-mi-le întâiaşî-dată aicea, şi apoi te poţî duce“, grăi călĕtorulŭ.

Lelea Iléna aduse şi aceste lucrurî şi apoi plecă la bărbatulŭ sĕu.

Nenea Vladŭ zăcea în zăpadă aprópe fără simţire. Iléna şi vecinulŭ încercară sĕ-lŭ trezêscă şi sĕ-lŭ ridice în picióre, dér înzadarŭ. Vladŭ era înmuiatŭ cu totulŭ, capulŭ şi mânile îi atêrnau în josŭ şi numai buzele 'i se mişcau din

Podulŭ peste Dunărea română.

Dlŭ *Mihailŭ Cogâlniceanu* a adresatŭ ministrului de lucrărĭ publice o interpelare privitóre la construirea podului de peste Dunăre la Cernavoda, care sĕ lege România cu Dobrogea. Acéstă interpelare a fostŭ desvoltată în ședința Camerei române de Joi.

Interpelatorulŭ, după ce a demonstratŭ marile avantage ale podului proiectatŭ, a cerutŭ sĕ 'i se rĕspundă categoricŭ, décă guvernulŭ e hotărîtŭ séu nu sĕ construiéscă acestŭ podŭ. Necesitatea acestui podŭ, ḑice d. Mihailŭ Kogălniceanu, e cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ s'au cheltuitŭ milióne pentru construirea unei linii ferate între Bucurescĭ și Fetescĭ și Făurei-Slobozia în scopulŭ de a lega România cu Dobrogea și a oferi comerciului localŭ și internaționalŭ o cale directă și fără transbordamente până la marea Négră, adecă până în cunoscutulŭ portŭ românŭ Constanța. D-lŭ Kogălniceanu a mai adăogatŭ, că fără acestŭ podŭ liniile române ferate, vorŭ cădé în categoria liniilorŭ de interesŭ localŭ.

In lipsa d-lui Al. Marghilomanŭ, ministru de lucrărĭ publice reținutŭ la Senatŭ, d-lŭ ministru *Petre Carpŭ* a rĕspunsŭ d-lui Kogălniceanu, că guvernulŭ recunósce importanța podului și că *la anulŭ viitorŭ va începe lucrările pe care e fórte hotărîtŭ a le esecuta.*

D. Carpŭ a terminatŭ prin a ḑice, că studiile suntŭ deja făcute, dér studiile definitive nu suntŭ încă terminate, de-órece ele suntŭ strînsŭ legate cu acele ale portului Constanța.

Orĭ cum ar fi, scrie „Curier. Finan.", constatămŭ cu o vie mulțumire, că décă în guvernŭ Prințulŭ Al. Știrbei a fostŭ celŭ d'ânteiu, care s'a pĕtrunsŭ de noua și greua posițiune ce creéză României deschiderea liniilorŭ balcanice, în Parlamentŭ d-lŭ Mihailŭ Kogălniceanu este celŭ dintâiu, care a datŭ alarmă, că liniile române nu trebuescŭ lăsate în categoria liniilorŭ de interesŭ localŭ.

Armata română.

„Românulŭ" e informatŭ, că se lucréză cu mare activitate la înarmarea vaporului de rĕsboiu, încrucișătorulŭ „Elisabeta", a șalupelorŭ și a torpilorilorŭ. Se crede că celŭ mai târḑiu până la 5 Aprilie viitorŭ sĕ fie tóte înarmate și gata pentru plecare la diferite puncte. Incrucișătorulŭ „Elisabeta" va avea 14 tunurĭ, din care 4 tunurĭ marĭ, de 15 centimetri diametru, 4 tunurĭ revolverŭ cu tragere repede, de o lungime de peste trei metri, 2 mitralieze de arboradă și restulŭ tunurĭ Hoskicch. Tóte tunurile au sositŭ cu trenulŭ în luna Februarie trecutŭ.

Incrucișătorulŭ celŭ mare „Elisabeta" va face în Aprilie o escursiune pe Marea Neagră. Acéstă escursiune va fi condusă de d. colonelŭ Murgescu, comandantulŭ flotilei.

De vre-o câteva ḑile a sositŭ în Bucurescĭ unŭ representantŭ alŭ fabricei de tunurĭ Nordenfeldt din Englitera. Se vorbesce de o importantă comandă de tunurĭ revolverŭ sistemŭ Maxim, care se va da în curêndŭ acestei case. Representantulŭ casei din vorbă a adusŭ cu sine și unŭ modelŭ din tunurile amintite, care au o putere destructóre cum nu are nicĭ unŭ altŭ sistemŭ de tunurĭ din ḑiua de aḑĭ.

Pentru iluminarea lucrărilorŭ de fortificare, pentru continuarea cărora ministrulŭ de rĕsboiu generalulŭ Manu a cerutŭ corpurilorŭ legiuitóre și i-s'a încuviințatŭ suma de 15 milióne lei, s'a adoptatŭ în armată lampa electrică construită de colonelulŭ francezŭ Maugin. Reflexulŭ luminei se întinde într'o împrejurime de doi chilometri.

Uneltirile Grecilorŭ în Macedonia.

Grecilorŭ, celorŭ din Grecia, li-a intratŭ în capŭ o gugumănia și nu li-o mai potĭ scóte. Li-a cășunatŭ sĕ cucerescă Macedonia și mai multe nu, deși după datele statistice Grecii suntŭ cei mai puținĭ în Macedonia și și mai puținŭ îndreptățițĭ a avé astfelŭ de cugete. Nu-i vorbă, lucrulŭ ăsta n'are se se întêmple cât e hăulŭ și nicĭ nu s'ar turbura nimenea de gugumănia lorŭ, décă s'ar mărgini numai pe lângă ea și n'ar unelti în contra naționalitățilorŭ din Macedonia, dér mai cu sémă în contra Românilorŭ din Macedonia, carĭ le stau Grecilorŭ în cale și nu'i lasă sĕ'șĭ jóce mendrele.

Munca Românilorŭ pe têrêmulŭ școlarŭ i-a scosŭ pe Grecĭ din pepenĭ; înființarea continuă de șcóle române, refusarea Românilorŭ de a'șĭ mai trimite copii în școlele grecescĭ, înființate în Macedonia cu scopurĭ de grecisare, scóterea limbei grecescĭ din bisericele lorŭ, i-a turbatŭ pe Grecĭ. Mania și furia acestora însĕ s'a descărcatŭ cu tótă puterea asupra Românilorŭ, de când aceștia le zădărnicescŭ orĭ ce încercare de revoluțiune contra stăpânirei turcescĭ și orĭ-ce alte acte de trădare.

In anulŭ trecutŭ Românii au descoperitŭ o propagandă revoluționară condusă chiar de consululŭ grecŭ Panurias din Bitolia (Monastir, capitala Macedoniei). S'au făcutŭ arestărĭ, s'a pusŭ mâna pe o mulțime de hârtii revoluționare grecescĭ de-ale unui agitatorŭ grecŭ, anume Pikion, dér Grecii au sciutŭ cumpĕra pe judecătorii turcĭ de au liberatŭ pe cei arestațĭ, și prin calumnii și defăimărĭ au făcutŭ de s'a arestatŭ unŭ învĕțătorŭ românŭ și alții, ḑicêndu Grecii că aceștia au compusŭ acele hârtii revoluționare și le-au vêrîtŭ pe ascunsŭ între hârtiile consulului grecŭ.

Dér vorba ceea, cu minciuna prânḑescĭ, nu însĕ și cinezĭ. Guvernulŭ turcescŭ a descoperitŭ tótă mișelia grecéscă, a liberatŭ pe cei arestațĭ fără vină și a destituitŭ și pe judecătorii, carĭ s'au lăsatŭ a fi cumpĕrațĭ de Grecĭ, și chiar pe președintele curții marțiale. Guvernulŭ grecescŭ din Atena, care scie de tóte aceste uneltirĭ, fiindŭ sĕvêrșite cu scirea lui și cu ajutóre bănescĭ din parte'i, în casulŭ cu Pikion a căutatŭ sĕ'șĭ scape consululŭ ḑicêndŭ, că „o mână dușmană a vîrîtŭ acele scrisorĭ compromițĕtóre în corespondența lui Pikion", deși inspectorulŭ școlelorŭ române din Macedonia, Apostolulŭ Mărgăritŭ, într'o corespondență către „Revue de l'Orient" a afirmatŭ, fără temere de a fi desmințitŭ, că documentele confiscate consulului grecŭ erau autentice.

Acum de curêndŭ autoritățile turcescĭ au pusŭ mâna érășĭ pe unŭ agitatorŭ grecŭ, anume Magiaris, secretarulŭ episcopului grecŭ din Castoria. L'au arestatŭ pentru uneltirĭ de înaltă trădare. Făcêndu-i-se perchisițiune domiciliară, s'au aflatŭ documente fórte compromițĕtóre nu numai pentru unii demnitarĭ turcescĭ de naționalitate grecéscă, ci și pentru multe persóne oficiale din Atena. Aceștia steteau în legăturĭ chiar cu briganḑii din munții Macedoniei. Din aceste hârtii confiscate mai reese, că și propaganda revoluționară a lui Pikion era adevĕrată și prin urmare neadevĕrŭ a fostŭ și afirmarea guvernului și presei grecescĭ, „că hârtiile au fostŭ vîrîte de mână dușmană". Se mai constată din acéstă nouă afacere, că Magiaris sta în legătură și cu Patriarchulŭ din Constantinopolŭ.

Din tóte hârtiile confiscate la domiciliulŭ lui Magiaris rĕsună vechiulŭ cântecŭ grecescŭ: Liberarea Macedoniei și alipirea ei la Grecia. Intre altele e o scrisóre a lui Magiaris către comitetulŭ centralŭ alŭ „Syllogos"-ului din Atena, o societate pretinsă „literară" pentru lățirea limbei și literaturei grecescĭ. Cuprinsulŭ acestei scrisorĭ compromițĕtóre e:

„Nicolachi Stefichis (primarulŭ din Vlacho-Clissura) a fostŭ mai înainte d'ai noștri, dér mai pe urmă a trecutŭ d'odată în partea inspectorului școlarŭ românŭ, Mărgăritŭ, și de órece dênsulŭ n'a mai pututŭ fi înduplecatŭ ca sĕ se alipéscă din nou pe lângă noi, ne-am hotărîtŭ sĕ-i facemŭ sfârșitulŭ. Am însărcinatŭ pe Haramia Alexe cu esecutarea, dér di nenorocire, dênsulŭ a căḑutŭ în mânile gendarmilorŭ turcĭ, din care causă a trebuitŭ sĕ ne adresămŭ către Haramina Policortas. Acesta l'a pânditŭ pe drumulŭ dela Vlaho-Clissura spre Castoria și a trasŭ asupra lui; întêmplarea a făcutŭ însĕ ca sĕ fiă lovitŭ numai calulŭ și de aceea a tulit'o.

Va sĕ ḑică, unŭ secretarŭ alŭ unui Episcopŭ pune la cale sĕvêrșirea unui omorŭ! Și o spune elŭ însușĭ în scrisóre! Ce vorŭ mai pretesta acum guvernulŭ și pressa din Atena? Vomŭ vedea ce va mai face guvernulŭ turcescŭ, care de atâtea orĭ a fostŭ amăgitŭ de Grecĭ. De altmintrelea sĕ nu lăsămŭ cu acéstă ocasiune neamintitŭ, că adeseorĭ politicii ungurĭ și foile ungurescĭ s'au însuflețitŭ pentru Grecĭ, mai alesŭ de câte orĭ au fostŭ adușĭ aceștia în combinațiune cu Românii orĭ cu „Valachii" — cum le ḑicŭ — din Macedonia.

Apelŭ
Către On. publicŭ românŭ.

Condusŭ de dorulŭ luminărei și înaintărei poporului românescŭ, zelosulŭ învĕțătorŭ din *Luna de Arieșiu*, d-lŭ *Simeonŭ Nicoră*, puse basă la înființarea unei bibliotecĭ poporale, pe care, mulțămită abnegațiunei și stăruințelorŭ sale neobosite, 'i succese a-o mări și înmulți cu unŭ numĕrŭ frumușelŭ de opurĭ și broșurĭ. Noi pentru acesta nu putemŭ decâtŭ sĕ ne bucurămŭ din inimă și sĕ esprimămŭ recunoscința nóstră atâtŭ fată cu vrednicul învĕțătorŭ, câtŭ și față cu nobilulŭ și inteligentulŭ d-nŭ protopopŭ *Simeonŭ Popŭ*, sub a căruia conducere și supraveghiare s'a înființatŭ biblioteca din vorbă.

Venimŭ acuma și apelămŭ la sprijinulŭ binevoitorŭ alŭ on. publicŭ românŭ cu rugarea de a contribui după putință la îmbogățirea acestei bibliotecĭ, sigilându-șĭ astfelŭ fiăcarele cu fapte dorulŭ ce-'lŭ are pentru luminarea poporului sĕu. Ajutórele de totŭ feliulŭ, ce se vorŭ publica și prin ḑiare, sĕ se trimită la adresa d-lui *Simeonŭ Nicora* în *Luna* (p. u. Gyeres; comit. Turda-Arieșiu).

Incheiu acestŭ apelŭ, cu dorința ca fapta și esemplulŭ Lunenilorŭ sĕ-șĭ afle imitatorĭ câtŭ de mulțĭ și în specie preoții și învĕțătorii, cărora e concreḑută educarea și luminarea poporului, sĕ înființeze bibliotecĭ prin tóte comu-

---

când în când, șoptindŭ nisce cuvinte neînțelese. Nevastă-sa și vecinulŭ îlŭ ridicară de sub-suorĭ și cu mare greutate îlŭ târîră până acasă, unde-lŭ desbrăcară și-lŭ culcară în patŭ.

*

Vorŭ fi trecutŭ mai bine de douĕ césurĭ până când Vladŭ alŭ nostru se mai desmeteci și deschiḑêndŭ ochii, se uită împrejurulŭ sĕu.

Fără voiă îșĭ duse mâna la ochĭ. Ii sĕ părea, că viséză, séu că este pe altă lume.

Pe masă ardeau mai multe luminĭ, casa era plină de ómenĭ și toțĭ se uitau țintă la elŭ.

„Ce e cu mine?.... Unde sunt?...." întrebă elŭ plinŭ de mirare, ridicându'șĭ capulŭ de pe perină și pipăindu-se cu mânile, sĕ vadă, décă mai trăesce, séu décă a muritŭ.

„Sĕraculŭ, sĕraculŭ!... Vai de elŭ și de elŭ!... Șĭ-a frântŭ piciorulŭ!" strigară deodată toțĭ cei din casă. Cele trei muierĭ plângeau și se boceau, de'țĭ luau auḑulŭ.

„Ce comediă e asta?"... întrebă din nou Vladŭ, uitându-se de jurŭ împrejurŭ și încercându sĕ se ridice cu totulŭ din patŭ.

„Sĕ nu cumva sĕ te ridicĭ, că se mișcă piciorulŭ dela locŭ, și te-ai dusŭ pe copcă!" îi strigă în grabă unŭ glasŭ, pe care Vladŭ îlŭ recunoscu, că este alŭ nașu-sĕu Barbu.

Și érășĭ: „Sĕraculŭ, sĕraculŭ!... Vai de elŭ și de elŭ!....... Șĭ-a frântŭ piciorulŭ!"

Vladŭ recunoscu acum pe nevastă-sa, pe vecinulŭ, pe nașulŭ și pe nașă-sa, pe Ilie și pe nevasta acestuia. Dér cine era omulŭ acela streinŭ, cu pĕrulŭ căruntŭ și cu fața sbârcită, care ședea pe marginea patului și care-lŭ pipăia cu atâta băgare de sémă la piciorulŭ dreptŭ?..

„Cine este omulŭ ăsta, Ileno?" întrebă elŭ pe nevastă-sa, care plângea cu sughițŭ la căpĕtâiulŭ lui.

„O, vai de pĕcatele mele ș'ale mele! Este omulŭ meșterŭ pe care l'am chematŭ din alŭ treilea satŭ, sĕ'țĭ lege piciorulŭ.... Cum țĭ l'ai frântŭ de rĕu, Dómne sfinte!" grăi Ilena, tânguindu-se.

„Sĕraculŭ, sĕraculŭ!... Vai de elŭ și de elŭ!... Șĭ-a frântŭ piciorulŭ!" se auḑi acum pentru a treia óră.

Vladŭ se uită cu grózǎ la picióréle sale, și în adevĕrŭ piciorulŭ dreptŭ era învĕlitŭ în pânză și legatŭ cu scândurele.

Vedeniile acestea îlŭ ameţiră din nou, și durmi dusŭ până a doua ḑi de diminéță.

A doua ḑi, când se deșteptă, simțĭ unŭ felŭ de durere la piciorulŭ legatŭ. Străinulŭ era totŭ lângă dênsulŭ. Ilena plângea și acum. Ceilalțĭ însĕ lipsiau.

„In mare primejdiă a fostŭ și în mare primejdiă mai e încă și acum viéța d-tale. Piciorulŭ țĭ s'a frântŭ grozavŭ de rĕu, cum ai căḑutŭ ameţitŭ de bĕutură. Veḑĭ de fi liniștitŭ și nu te mișca prea tare, căcĭ altfelŭ osciórele se potŭ éră desface, ș'atuncĭ nu mai e mântuire!.. De va vré D-ḑeu și de te vei păzi în destulŭ, eu unulŭ credŭ, că în vre-o treiḑecĭ de ḑile, póte, póte, totŭ te vei îndrepta; celŭ puținŭ într'atâta, ca sĕ țĭ se deslege scândurelele și sĕ te potĭ mișca prin casă!" Așa vorbi străinulŭ.

Lui Vladŭ îi se făcu negru înaintea ochilorŭ. Elŭ oftă odată din greu și apoi uitându-se la piciorŭ, grăi rarŭ și apăsatŭ:

„Sĕ fiă alŭ dracului rachiulŭ și cine l'a mai scornitŭ pe lume!"

Strĕinulŭ rĕmase trei ḑile la nenea Vladŭ, și în timpulŭ acesta îi mai pipăi de câteva orĭ piciorulŭ, îlŭ mai unse prin prejurulŭ locului legatŭ și apoi o învĕță pe lelea Ilena, cum sĕ-lŭ îngrijéscă pe bolnavulŭ, până se vorŭ împlini cele 30 de ḑile.

*

Nenea Vladŭ este astăḑĭ omŭ harnicŭ și de omeniă, cum a fostŭ și mai nainte. Elŭ are purtările cele mai bune, și mai ânteiu de tóte este omulŭ celŭ mai cumpĕtatŭ în privința bĕuturei. Rachiulŭ nu'lŭ póte suferi, și n'ar gusta unŭ stropŭ din acéstă „bĕutură drăcéscă", cum îi ḑice elŭ, Dómne feresce. Traiulŭ celŭ bunŭ s'a întorsŭ din nou la casa lui și nespusă este bucuria lui, când vede că băeții îi se facŭ totŭ mai marĭ și totŭ mai cu judecată, și averea-i sporesce din ce în ce totŭ mai multŭ.

Unŭ lucru însĕ îlŭ strică și pe elŭ. Când umblă, cam schiópă puținŭ de piciorulŭ dreptŭ; dér asta i-a rĕmasŭ de atuncĭ, scițĭ, de când șĭ-a frântŭ piciorulŭ. Lelea Ilena zîmbesce cu șiretenia, când îlŭ vede schiopândŭ astfelŭ și mulțămesce lui D-ḑeu, că încercarea făcută a avutŭ unŭ sfêrșitŭ așa de bunŭ.

(Subiectulŭ din Zschokke.)

Sandu.

nele, căcĭ nu încape îndoielă, că asemenĭ bibliotecĭ suntŭ unŭ mijlocŭ fórte potrivitŭ la luminarea poporului, care luminându-se, va alipi strînsŭ pe fii sĕi unii de alții, și alipindu'i, se va întări.

Nic. Mazere.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Bucurescĭ, 5 Aprilie. Crisa ministerială încă nu s'a aplanatŭ. E fórte probabilŭ, că d-lŭ T. *Rosetti* va fi însărcinatŭ de nou cu compunerea cabinetului. *Se crede că disolvarea camerei nu se va pute încunjura.*

Bucurescĭ, 5 Aprilie. In senatŭ președintele generalŭ *Florescu* a voitŭ se ceară astădĭ părerea senatului asupra urmărilorŭ situațiunei ce s'a creatŭ prin crisa ministerială. Senatulŭ a decisŭ sĕ declare, că crisa se póte resolva numai chiemându-se la guvernŭ unŭ *cabinetŭ Catargiu.* Președintele va comunica Regelui acéstă decisiune a senatului.

Parisŭ, 5 Aprilie. Camera după sgomotóse desbaterĭ a hotărîtŭ cu 355 contra 203 voturĭ estrădarea generalului *Boulanger.* Publicațiunea sentinței în procesulŭ ligei patriotice se va face mâne.

Londra, 5 Aprilie. Camera lordilorŭ a alesŭ cu 95 contra 77 voturĭ pe candidatulŭ oposiției contele *Morley. Salisbury* propuse alegerea lordului *Balfour.*

EDUCAȚIUNE.

Cum trebue sĕ fie crescerea,

ce părinții o dau copiilorŭ, pentru ca șcóla se-și ajungă mai cu înlesnire înaltulŭ ei scopŭ?

Motto: Copii bunĭ suntu bucuria părinților, temelia școlei și fala și nădejdea îndreptățită a nemului lorŭ.

(Urmare.)

Acasă la părinți e loculŭ, unde se pune temeiulŭ deprinderilorŭ bune ale copiilorŭ. Aicĭ se urzescŭ firele crescerei lorŭ. Dér cine e cu deosebire urzitorulŭ?

E mama.

Căcĭ ea este, după firea ei, chemată a fi mai multŭ cu copiii. Ea póte priveghia mai ușorŭ asupra curățeniei inimei lorŭ. Ea póte sĕ facă din copiii sĕi ómenĭ folositorĭ sĕu nefolositorĭ; ómenĭ harnicĭ, împodobițĭ cu virtuțĭ, sĕu ómenĭ netrebnicĭ și primejdioșĭ societății omenescĭ.

Tata e mai departe cu înriurirea sa. Ocupațiile și afacerile lui ilŭ facŭ sĕ petrécă timpulŭ mai multŭ afară de sînulŭ familiei sale. Totŭ, ce póte elŭ face, décă are pricepere, e, ca pe temeiulŭ pusŭ de soția sa sĕ urmeze mai departe lucrarea crescerei începută de soția sa. Dér acestŭ temeiu, pe care didesce mai departe tatălŭ și după aceea șcóla, atârnă dela mamă, ca sĕ fiă roditorŭ sĕu neroditorŭ.

Căcĭ mama cresce sufletulŭ și inima copilului sĕu, éră tata și șcóla numai învĕță pe copilulŭ crescutŭ de mamă-sa. Așa vedemŭ că e astădĭ și așa cetimŭ în cartea vieții nĕmurilorŭ, că a fostŭ totdéuna, de când e lumea. Totdéuna s'a recunoscutŭ binefăcĕtórea înrîurință a mamei asupra crescerei copiilorŭ sĕi.

De a eșitŭ din cineva vreodată omŭ harnicŭ, înțeleptŭ și împodobitŭ cu fapte vrednice de laudă, sĕ scițĭ, că elŭ a trebuitŭ sĕ fiă crescutŭ de o mamă harnică.

Așa ne spunŭ atâțĭ ómenĭ marĭ cunoscuțĭ în istoria nĕmului omenescŭ.

Cătră Voi așadéră, mame, așĭ vrea cu deosebire se fiă îndreptate cuvintele mele.

Vouĕ cu deosebire așĭ vrea sĕ vĕ punŭ la inimă sfintele datorii, ce le avețĭ pentru crescerea fiilorŭ și fiicelorŭ Vostre.

Pe Voi, cu deosebire, așĭ vrea sĕ vĕ înflăcărezŭ prin cuvêntulŭ meu pentru totŭ ce este mai scumpŭ inimei Vóstre de mame.

Căcĭ ce póte fi mai scumpŭ inimei unei mame, decâtŭ copiii sĕi, mai scumpĭ decâtŭ argintulŭ și aurulŭ și decâtŭ tóte podóbele din lume.

Déră în adevĕrŭ scumpe odóre vorŭ fi ei pentru Voi, mame, numai, décă prin înțeleptele Vóstre povețe vorŭ fi pușĭ de Voi pe cărarea binelui și adevĕrului, de când suntŭ încă micĭ; când Voi în frageda lorŭ vérstă îi vețĭ ferì de totŭ ce póte fi stricăciosŭ trupului și sufletului lorŭ.

Și pentru ca o sĕ puteți face acésta mai cu înlesnire, Vĕ rogŭ, sĕ ascultațĭ și povețele mele cu aceeașĭ bunăvoință și cu acelașĭ zelŭ, care m'a însuflețitŭ pe mine atuncĭ, când m'am hotărîtŭ sĕ Vĕ vorbescŭ despre înalta vóstră chemare, ca crescĕtóre a odraslelorŭ Vóstre.

* * *

Începutulŭ și temeiulŭ înțelepciunei este frica Domnului.

Fericită casa, în care cuvêntulŭ adevĕrului dumnedeescŭ însuflețesce pe toțĭ cei dintr'ênsa.

De se va clădi casa pe temelia cuvêntului lui Dumnedeu, ea va spori, se va mărì și va înflorì; ér de se va depărta de dênsulŭ, se va strica și se va risipi, și prafŭ și pulbere se va alege de toțĭ cei dinlăuntrulŭ ei.

Căcĭ bicĭ și focŭ pustiitorŭ este Domnulŭ pentru cei îngâmfațĭ și călcătorĭ de lege; și făclià aprinsă făcĕtóre de minunĭ pentru cei ce cu smerenie și cu evlavià se temŭ de dênsulŭ.

Cu Dumnedeu așadéră, iubite mame, începețĭ crescerea copiilorŭ voștri.

Spuneți-le, că Dumnedeu este unŭ prea bunŭ părinte alŭ tuturorŭ ómenilorŭ, că elŭ e pretutindenea și vede și scie tóte.

Că noi ómenii nu putemŭ fi în acelașŭ timpŭ și acasă, și în grădină și în câmpŭ. Nu putemŭ fi deodată și în satŭ la noi, și în satulŭ vecinŭ și în Brașovŭ.

La Dumnedeu însĕ suntŭ tóte altfelŭ, elŭ singurŭ e pretutindenĭ de fată.

Sĕ nu se teamă așadéră nicăirĭ, căcĭ pretutindenĭ este Dumnedeu lângă dênșii.

De vorŭ merge singurĭ în puterea nopții prin pădurea întunecósă, sĕ nu se témă, căcĭ Dumnedeu este cu dênșii.

Sĕ se témă însĕ a vorbi vr'unŭ cuvêntŭ de batjocură și de rușine, sĕ se témă a se certa, a face ceva rĕu orĭ unde ar fi, căcĭ Dumnedeu e pretutindenĭ și în totŭ timpulŭ lângă ei, și vede și scie totŭ ce facŭ.

Elŭ cunósce perii capului, cunósce vermii pămêntului, frundele copacilorŭ și pe toțĭ ómenii, pe toțĭ copiii câțĭ suntŭ în lume.

Chiar și ce este ascunsŭ în inima lorŭ, și totŭ ce se petrece în sufletulŭ lorŭ este sciutŭ de duhulŭ pĕtrundĕtorŭ alŭ lui Dumnedeu, care vede și scie tóte.

Tóte gândirile, tóte vorbele, tóte faptele lorŭ le cunósce Ddeu. Așa sĕ le vorbițĭ, dragile mele, despre Dumnedeu.

Dér cuvintele vóstre despre Dumnedeu numai atuncĭ vorŭ pĕtrunde la inima lorŭ și se vorŭ înrădĕcina într'ênsa, décă voi înse-vĕ ve țĭ da dovadă că'lŭ iubițĭ pe Domnulŭ și vĕ temețĭ de dênsulŭ.

Ce pildă însĕ vețĭ da copiilorŭ despre cinstirea și respectulŭ vostru către Dumnedeu, décă prin purtarea vóstră le dovedițĭ, că nu'lŭ prețuițĭ nicĭ ca pe unŭ omŭ de rêndŭ?

Căcĭ de omulŭ celŭ mai de rêndŭ ne sfiimŭ sĕ'i spunemŭ în față, fără nicĭ o pricină, batjocurĭ grosolane, pe Dumnedeu însĕ, care este atotputernicŭ și ne dă în tóte dilele dovedĭ de iubirea sa nemărginită, ilŭ înjură unii ómenĭ în totŭ césulŭ, fără nicĭ o pricină, înaintea copiilorŭ lorŭ, cum le vine la gură, cu cuvintele cele mai murdare.

De câte-orĭ nu audimŭ cuvintele cele mai spurcate eșindŭ din gura multorŭ mame, carĭ îșĭ dau pe copiii lorŭ necuratului, adeseorĭ pentru lucrurile cele mai de nimicŭ. De câte-orĭ nu audimŭ pe astfelŭ de sĕlbatice mame cerêndŭ dela tatălŭ cerescŭ sĕ le trăsnéscă copiii!

Dér sĕ scie astfelŭ de părinți, că cine sémĕnă blăstemŭ, blăstemŭ va și secera.

Și blăstĕmŭ mai mare nu póte fi pentru ei, decâtŭ când copiii lorŭ, carĭ șĭ-au perdutŭ respectulŭ către Dumnedeu, vorŭ ridica mâna lorŭ blăstĕmată asupra capului lorŭ părintescŭ.

Déră pe Dumnedeu nu'lŭ potŭ iubi și nu potŭ avé de dênsulŭ nicĭ unŭ respectŭ, décă băiatulŭ nu'șĭ va iubi și nu'șĭ va respecta mai întêiu pe părinții sĕi.

Deprinde i decĭ, ca ei sĕ iubéscă mai întêiu pe mama și pe tatălŭ lorŭ.

De ai reușitŭ sĕ le câștigĭ inima lorŭ, ai câștigatŭ totŭ!

Ai câștigatŭ aceea, că ei vorŭ asculta de cuvintele și învĕțăturile tale, se vorŭ supune cu plăcere poruncilorŭ tale și vorŭ căuta sĕ împlinéscă nesilițĭ dorințele tale.

Vorŭ fi așa, cum doreșcĭ tu sĕ fiă: o oglindă a ta.

Te vorŭ imita în tóte: în gesturĭ, în mișcările tale trupescĭ, în obiceiurile tale felurite, în gusturile tale, în aplecările și poftele tale, și, ce este mai de prețŭ, în *caracterulŭ teu, în trăsătuurile portretului teu sufletescŭ.*

Tu vei fi lucéfĕrulŭ, spre care neclintitŭ vorŭ fi îndreptațĭ ochii lorŭ.

Vei fi magnetulŭ, care trage la sine iresistibilŭ inimile tuturorŭ copiilorŭ tĕi.

Déră acésta vei puté fi numai așa, décă vei avé plăcere sĕ petrecĭ câtŭ de desŭ cu copiii tĕi.

Și așa sĕ cauțĭ sĕ și fii!

(Va urma.)

ECONOMIĂ.

Ceva despre pomăritu.

Iubite cetitorule! Sfânta Scriptură a testamentului vechiu ne învĕță, că Dumnedeu, după ce a creatŭ pe omŭ, l'a pusŭ într'o grădină tare frumósă — în raiu. Acolo, precum ne învĕță sfânta Scriptură și precum credemŭ noi, erau totŭ feliulŭ de pomĭ roditorĭ; de aci vedemŭ, că Dumnedeu a destinatŭ dreptŭ nutremêntŭ pentru omŭ — fructele pomilorŭ.

Istoria desvoltărei popórelorŭ ne învĕță cumcă genulŭ omenescŭ, în etatea copilăriei sale, a și trăitŭ cu fructe crude. După aceea înmulțindu-se genulŭ omenescŭ tare și neaflândŭ fructe de ajunsŭ pentru numĕrulŭ, populațiunei, a începutŭ a mânca și carne, pe lângă fructele crude, a începutŭ a se îndeletnicì cu vênatulŭ și pescuitulŭ, din carĭ ocupațiunĭ mai trăescŭ până în diua de adĭ unele popóre primitive, d. e. Hotentoții, Zulii ș. a. In urmă omenimea șĭ-a chiar îmblândițŭ unele animale și adecă pe unele pentru pĕrulŭ și pielea lorŭ, din carĭ îșĭ făcură îmbrăcăminte, ca sĕ pótă rĕsbate gerulŭ climei iernatice, pe altele pentru laptele și carnea lorŭ, carĭ le serviau de nutremêntŭ. Astfelŭ s'a întrodusŭ cultura vitelorŭ, păstoritulŭ, cu care s'a ocupatŭ unŭ mare numĕrŭ de anĭ omenimea, ducêndŭ viéță nomadă, adecă mutându-se cu turme cu totŭ dintr'unŭ locŭ în altulŭ, unde turmele aflau nutremêntulŭ și apa trebuinciósă. Dér ómenii s'au înmulțitŭ totŭ mai tare și mai tare, până când nu se mai puteau susține numai din fructele arborilorŭ ce cresceau de sine și nicĭ numai din ceea ce le da turmele lorŭ, s'au vĕdutu decĭ silițĭ a pune osulŭ la muncă mai grea; au prinsŭ decĭ a stérpì plantele și animalele nefolositóre orĭ dăunăcióse și în loculŭ lorŭ a cultiva plantele și animalele cele mai folositóre, carĭ ajută pe omŭ la susținerea vieței. Astfelŭ s'a începutŭ lucrarea pămêntului.

Totŭ cam atuncĭ a începutŭ omulŭ a cultiva și măestriile, împinsŭ fiindŭ de lipsele carĭ se înmulțiau în aceea proporțiune, în care se măria numĕrulŭ ómenilorŭ.

Adĭ vedemŭ, că fiecare omŭ se nisuesce, după putință, a'șĭ însĕma casă pentru locuință, grădină pentru verdețurĭ, holde pentru sĕmĕnăturĭ, locurĭ pentru pășunarea vitelorŭ, vite pentru purtarea economiei, locurĭ pentru vii, pomĭ, pădurĭ ș. a. Și tóte acestea, dinpreună cu hainele, sculele folositóre și banii ce i-o fi avêndŭ, formézā averea lui. Unŭ omŭ (agronomŭ, țĕranŭ, că despre elŭ e vorba) în dilele nóstre se numesce avutŭ, décă posede:

1) Animale domestice, și adecă boi, vacĭ, oi, capre, cai, găinĭ, gâșce, rațe ș. a.

2) Holde, carĭ îi producŭ grâu, sĕcară, cucuruzŭ, ovĕsŭ, orzŭ, baraboi, fasole, mazere, cânepă, inŭ, iérbă, trifoiu, lucernă, măzăriche, ș. a.

3) Casă pentru sine și edificii laterale pentru animalele sale. Décă tóte acestea le are, numai sănĕtate mai doresce dela Dumnedeu, că cu animalele îșĭ lucră, îngrașe holdele, vinde din ele de'șĭ acopere nĕcazurile și lipsele, trăesce, îșĭ măresce averea orĭ celŭ puținŭ o păstrézā pentru următorĭ. Dér pe lângă acestea, unŭ omŭ cu bună stare și socotélă mai cultivézā și pomĭ, și adecă: merĭ, perĭ, prunĭ, cireșĭ, vișinĭ, piersecĭ, frăgarĭ, viță de viie (pe unde priesce) ș. a.

Din mai multe considerațiunĭ, carĭ se vorŭ vede la sfĕrșitulŭ acestui tractatŭ, m'am hotărîtŭ sĕ scriu adĭ ceva despre cultura pomilorŭ, care o voiu numì pomăritŭ, după cum se numesce ea în generalŭ, ér loculŭ unde cultivămŭ pomii — pomăriă.

Loculŭ de pomăriă.

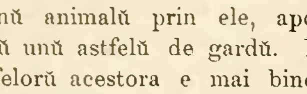
Loculŭ de pomăriă celŭ mai potrivitŭ e celŭ ridicatŭ, pre care nu stă apa baltă nicĭ când, ci, chiar de suntŭ ploi multe, se scurge în josŭ. Mai bune suntŭ delmele, dealurile, cóstele dealurilorŭ cele înclinate către rĕsăritŭ și miedă di. Ridicăturile pré marĭ încă suntŭ puținŭ priinciόse pomilorŭ, dér apoi locurile băltóse și morășcinóse nu suntŭ bune nicĭ decâtŭ pentru pomĭ, ba și din arborii sĕlbaticĭ numai salcia și plopulŭ potŭ trăi în astfelŭ de locurĭ.

In privința calității pămêntului observămŭ, că pomii nucuroșĭ: nucii, cireșii, vișinii, prunii, priescŭ bine în loculŭ prundosŭ, numai sĕ aibă putere productivă, cum lesne se póte vedé în așa numita țera Oltului, valea Hațegului și pe aiurea. Ceilalțĭ pomĭ însĕ priescŭ mai puținŭ în loculŭ prundosŭ și priescŭ mai bine în locurile unde priescŭ cerealele nóstre, grâulŭ și cucuruzulŭ, și ar prii tare bine pe cóstele cele multe ce rĕmânŭ góle în totŭ anulŭ și carĭ mai numai de pășunatŭ le folosescŭ ómenii noștri.

Gardulŭ.

De sine se înțelege, că pomăria trebue sĕ fiă bine îngrăditâ, ca sĕ nu pótă intra animale, carĭ strică pomii frecendu-se de ei, rodêndu-le cója, frunḑa și crengutele cu mugurii. Aci încă, fiindŭ vorba despre îngrădirea pomăriilorŭ, trebue sĕ amintimŭ, că mai bune suntŭ gardurile vii. Și nu este celŭ lucru mare a face gardulu viu; rugĭ sĕlbaticĭ, spinĭ, măceșĭ, porumbei, suntŭ mai la fiecare comună. Astfelŭ de tufe le scótemŭ cu rădĕcină, le ciuntămŭ ca sĕ nu rĕmână mai înalte de o palmă și le sădimŭ desŭ pe marginea locului ce voimŭ a'lŭ îngrădi cu ele. Tufele acestea apoi prindŭ rădĕcinĭ, facŭ crengĭ și se îndesă așa de tare, de nu póte străbate nicĭ unŭ animalŭ prin ele, apoi e și frumosŭ unŭ astfelŭ de gardŭ. Plantarea tufelorŭ acestora e mai bine sĕ se facă tómna, după ce ni-amŭ gătatŭ alte lucrurĭ ale câmpului.

Eată cum se face: giurŭ împrejurulŭ locului, ce voimŭ a-lŭ planta cu tufe pentru gardŭ viu, facemŭ unŭ șanțŭ ca de ½ metru de afundŭ și ½ metru de largŭ; după ce l'amŭ gătatŭ, aducemŭ tufele cu rădăcină, firesce totŭ care suntŭ mai tinere, numai ca degetulŭ de gróse. Tufele le ciontămŭ câtŭ numai ca de-o palmă sĕ rĕmână deasupra pămêntului. Acum începemŭ plantarea, și adecă în două rendurĭ, pe lângă amendoi păreții șanțului, fiecare tufă departe una de alta de ½ metru. Dér trebue sĕ le potrivimŭ așa, ca celea de lângă marginea stângă sĕ aibă forma următóre:

După ce le-amŭ așeḑatŭ astfelŭ, apoi acoperimŭ bine rădĕcinele cu pămentŭ âmblatŭ, ce-lŭ luămŭ din loculŭ ce fusese aratŭ în vera trecută, după acea umplemŭ șanțulŭ bine cu pămentŭ, îlŭ apăsămŭ cu piciorulŭ și plantarea e gata.

In decursulŭ iernei rădĕcinuțele tufelorŭ prindŭ a lucra în pămentŭ, ér primavéra vedemŭ numai eșindŭ mugurei din ele, și dândŭ lăstărei. Cólea în postulŭ Sân-Petrului, în ḑile ploióse, când nu putemŭ lucra altceva, mergemŭ la ele, lăstările le împletimŭ între olaltă ca sĕ crescă frumosŭ împletite; pe care le vedemŭ, că nu vorŭ sĕ stea, le chiar legămŭ cu scórță de teiu, cu papură orĭ cu cânepă. Bine este, firesce, decă chiar plivimu printre tufe, că cu atâta le umblă mai bine. In 2—3 anĭ, decă urmămŭ astfeliu, mai tundêndu-le din vêrfŭ primăverile, ne tredimu că avemŭ unŭ gardŭ bunŭ, frumosŭ și sigurŭ pe veciă. După ce-lŭ avemŭ odată gata, ni-e mai mare dragulŭ a privi la elŭ și este mai sigurŭ ca orĭ-care altŭ gardŭ, căcĭ prin elŭ, de e bine făcutŭ, nu póte străbate nicĭ unu animalŭ stricăciosŭ și nicĭ nu putredesce, ci din contră se întăresce și înnoesce singurŭ, numai primăverile ne mai dă câte-o leacă de lucru, dér și acela plăcutŭ, de a reteza adecă vêrfurile tufelorŭ, ca sĕ fiă totŭ pe o formă de înalte, ca cu atâta gardulŭ sĕ fiă mai frumosŭ.

Din parte-mĭ, pentru scopulŭ gardurilorŭ vii, așĭ recomanda mai tare: păduceii, măceșii, porumbeii și tufa de mure, firesce mestecate, celŭ mai frumosŭ și mai trainicŭ este însĕ celŭ de păducei. De sine se înțelege, că în cei dintâiu 2—3 anĭ avemŭ se apĕrămŭ tufșórele de vite, cu deosebire de oi și capre, carĭ le-ar róde și ni-ar zădărnici lucrarea.

Bine ar mai fi, decă locurile cele multe sterile, cóstele țepișe, s'ar planta cu acatĭ, carĭ se prindŭ lesne, crescŭ cu sporŭ și ne dau unu lemnŭ forte bunŭ nu numai de focŭ, dér și de lucru. Apoi ei, plântațĭ odată, nu mai ai lipsă sĕ-i plantezĭ, că mai departe se producŭ singurĭ, parte prin rădĕcinĭ, parte din sĕmêntă. Firesce că acațĭ se plantéză numai unde s'ar părea nepotrivitŭ pentru pomĭ roditorĭ. In locurile morăscinóse ar fi bine sĕ se deprindă ómenii noștri a planta plopĭ și sălcĭ (răchițĭ) carĭ crescŭ iute și dau lemnŭ multŭ și bunŭ.

(Va urma).

Rentabilitatea oviculturei în esploatațiunea mare.

III.

Acum, după ce amŭ studiatŭ óia țigaie din tóte punctele de vedere, sĕ ne punemŭ întrebarea, de ce producțiunea de lână la noi nu se plătesce? Cu unu singurŭ cuvêntŭ dintr'o economiă rĕu înțelesă, și anume în scopŭ de a economisi nutrețulŭ pe câte-va ḑile, ne distrugemŭ și nimicimŭ noi înșine resultatele obținute în anulŭ întregŭ, lâna nóstră deși este după natura ei forte bună, încâtŭ ar pute lua concurență cu orĭ și care lână streină, totușĭ ea în totalŭ e de puțină valóre fiind-că pe timpulŭ iernei ea se umple de subțierĭ și nodurĭ, e o lână leșinată, pe care apoi punêndu-o pe mașinĭ se rupe în totŭ atâtea locurĭ, câte subțierĭ și nodurĭ suntŭ. Am aci esemple pe care punêndu-le sub microscopŭ credĭ a vede dinții unui ferĕstrău, încâtŭ poțĭ determina cu multă probabilitate numĕrulŭ ḑilelorŭ în care óia a răbdatŭ fóme.

Mai de parte în locŭ de a spăla, curăți și îngriji lâna, pentru a pute oferi o marfă concentrată și de valóre, din contră ciobanii noștri caută înainte de tundere anume locurile și drumurile cele mai prăvóse și mai năsipóse, ca sĕ se depună și mai multŭ prafŭ, pămentŭ și gunoiu pe ea, pentru ca sĕ tragă mai bine la cântarŭ, neținêndŭ sémă, că negustorulŭ, totŭ-deuna mai lesne ișĭ înțelege și îngrijesce afacerea, care se ocupă unicŭ numai cu ea, decâtŭ o póte face agricultorulŭ, care are sĕ se ocupe cu o mulțime de lucrurĭ.

Că ce felŭ de marfă exportămŭ și vindemŭ, vĕ rogŭ sĕ vedețĭ aceste mustre luate din magaziile mai multorŭ negustorĭ marĭ de lână din Tulcea, Constanța etc. și a o compara apoi cu esantiliónele d'alăturea care le-am luatŭ eu însu-mĭ de pe oi din străinătate.

Și a treia, mocanii transilvanĭ, căcĭ este imposibilŭ de a vorbi de ovicultura României, fără de a aminti de ei, carĭ și așa acum cumpărândŭ pe vecĭ proprietățĭ rurale în Dobrogea, au devenitŭ cetățenĭ românĭ, ei ișĭ tocmescŭ și vêndŭ lâna de pe óie, iau împrumuturĭ pe ea în decursulŭ iernei întregĭ, pentru ca sĕ-șĭ pótă acoperi necesitățile ḑilnice, o vêndŭ mai nainte chiar de ce ea s'ar fi desvoltatŭ de jumĕtate și fără a aștepta conjuncturile pieței. Când Românii din Ardealŭ s'au convinsŭ odată, că cu funcționarismulŭ și domniile acolo nu potŭ face nimicŭ și în decursŭ de 5—6 anĭ au înființatŭ peste 12 băncĭ agricole naționale, în tóte părțile Ungariei și Transilvaniei locuite de Românĭ, în scopŭ de a înlesni populațiunei rurale luarea de credite și de capitale rulante, și a o scóte din ghiarăle cămătarilorŭ ovrei și a le salva moșiile, mocanii, deși de altŭ cum mai toțĭ sunt ómenĭ cu stare și óre-care cultură, ei au rĕmasŭ indiferențĭ și totŭ în starea anterióră, tributarĭ și cămătarĭ la bancherii ovrei și grecĭ, ba scădêndŭ prețurile lânei, ei au perdutŭ enormŭ în câtŭ mulțĭ dintre ei, din proprietarĭ de turme de mii de capete s'au întorsŭ din Dobrogea numai cu bâtele acasă. Neapĕratŭ când plătescĭ camete usurare de câte 15—30 la sută și'țĭ vindĭ productulŭ mai nainte de a fi crescutŭ, neapĕratŭ că atuncĭ nu poțĭ prospera.

Ei au ținutŭ contŭ de proverbulŭ, că alte timpurĭ, alte cerințe, și au voitŭ sĕ readucă cu deasila timpurile cele bune, când nu plăteau nicĭ o arendă pentru pășiune, înapoi. Vedemŭ decĭ că nu închiderea granițelorŭ despre Austro-Ungaria și împedecarea lorŭ de a-șĭ duce lâna acasă în Transilvania, i-a împedecatŭ și ruinatŭ pe ei, căcĭ lâna și celelalte producte și-au găsitŭ unŭ altŭ debușeu pe mare, și o desfacŭ aprópe totŭ așa de bine ca și înainte, ci că ei nu au ținutŭ contŭ de schimbarea raporturilorŭ economice universale, și că trimetŭ lână nespălată și încărcată intenționatŭ cu felŭ de felŭ de murdării până la Marsilia, plătindŭ taxe de transportŭ îndoite și întreite, pentru ca apoi sĕ o spele și curețe acolo.

Lâna, care o tundŭ pe munte din partea Transilvaniei așa numita lână de pășune Pascuations-wolle și adĭ li-se plătesce destulŭ de bine.

Lapte. Lapte de țigaiă. Tigaia dă unŭ lapte grasŭ, cu 9—10% grăsime. Am arătatŭ în conferința trecută, că la lapte și producțiunea laptieră este absolutŭ indispensabilă curățenia și conservarea separată a productelorŭ, amĕsuratŭ gradului lorŭ de fermentare. Sĕ privimŭ odată în stâna și lăptăria unui baciu de ai noștri, și vomŭ vedea o murdărie nedescriptibilă; stâna e făcută mai totdeuna pe vêrfulŭ delurilorŭ, câtŭ se póte departe de apă, pe care și-o aducŭ cu o găletă seu două. Incolo pe unŭ spațiu de 3—4 m. pătrațĭ se află foculŭ cu căldarea pentru închegatulŭ laptelui, alăturea crinta cu cașulŭ dulce și zĕrulŭ, lângă elŭ seu de-asupra lui cașulŭ în fermentațiă, brânza gata, laptele acru, urdă, untŭ, mămăligă uscată și muceḑită, borșŭ, fasole, hainele ciobanilorŭ, lână murdară, piei de oile mórte etc. etc. Că păstrarea atâtorŭ lucrurĭ atâtŭ de diverse într'unŭ spațiu așa de limitatŭ nu póte ave o influință favorabilă asupra fermentațiunei productelorŭ, aceea este sigurŭ. Laptele de óie îlŭ face untŭ topitŭ, care deși e bunŭ ca grăsime, nicĭ-odată însĕ nu se potrivesce pentru untŭ, căcĭ mirosulŭ a óie îi rĕmâne totdeuna inherentŭ, ér prin lucrarea pripită a laptelui închegatŭ, face ca cea mai mare parte de untŭ sĕ trécă din brândă în urdă și jintiță. Că ce felŭ de producte ne pregătescŭ dênșii se vede din analisele alăturate, ér prețurile lorŭ suntŭ cunoscute.

Analisa productelorŭ lactice:

1) *lapte acru (grosŭ) de óie, de 1 anŭ*

apă	67,4%
Albuminate (caseina) .	11,8 „
untŭ	14,8 „
subst. org. fără Azot . .	3,0 „
subst. minerale . . .	3,0 „
	100,0%

2) *Urdă sărată circa de 1 anŭ*

apă	28.0%
Albuminate (caseină) . .	5,7 „
untŭ	57,5 „
subst. org. fără Azot. .	2,7 „
subst. minerale	6,1 „
	100,0%

3) *Brânza de burdufŭ nouă de 3 sĕptĕmânĭ*

apă	49,2%
Caseină și albă . . .	23,1 „
untŭ	22,3 „
subst. org. fără Azot . . .	1,0 „
substanțe minerale . .	4,4 „
	100,0%

4) *Brânză veche de burdufŭ de 1 anŭ*

apă	37,7%
Caseină și alb. . . .	25,2 „
untŭ	32,6 „
subst. org. fără Azot .	2,7 „
substanțe minerale . .	5,8 „
	100,0%

5) *Cașcavalŭ nou de 3 sĕptĕmânĭ*

apă	50,5%
Caseină și alb. . . .	28,1 „
untŭ	14,1 „
subst. org, fără Azot .	2,5 „
substanțe minerale . .	4,8 „
	100,0%

6) *Cașcavalŭ vechiu de 1 anŭ*

apă	39,1%
Caseină și alb. . . .	28,0 „
untŭ	25,5 „
subst. org. fără. Azot .	1,4 „
substanțe minerale . .	6,0 „
	100.0%

Carne. In privința producțiunei de carne, Ungurii au studiatŭ mai bine rassa nóstră țigaie decâtŭ noi înșine. In privința acésta sĕ ascultămŭ părerile lorŭ. D. Szentkirályi, profesorŭ la școla de agricultură dela Clușŭ-mănăstire se exprimă astfelŭ: După modesta mea părere, care o împărtășesce și doctorulŭ Oskar Herzog, avemŭ în óia țigaie unŭ materialŭ, care ar fi chematŭ în timpulŭ celŭ mai de aprópe sĕ jóce unŭ rolŭ importantŭ pe tĕrêmulŭ producțiunei moderne de carne, decă numai va găsi deoparte órecare o aprețiare și sprijinire suficientă. După ce spune esperiențele d-sale de îngrășare făcute cu ea, continuă: Prin urmare miei de 11 lunĭ au sporitŭ în greutate, în terminŭ mediu, cu câte 28, 90 klgr, ér miórele cu câte 23,76 kgr. și de presentŭ au miei și mióre la olaltă o greutate medie de câte 29.45 kgr. Acésta însĕ, în raportŭ cu greutatea rasselorŭ de carne e puțină, dér în totalŭ de ajunsŭ și unŭ resultatŭ, care promite multŭ, mai cu sémă decă ținemŭ contŭ de împrejurarea, că miei de 11 lunĭ din 1885, carĭ numai ceva au fostŭ mai bine ținuțĭ decâtu cei din 1884, carĭ aveau 23 lunĭ în urma nutrirei mai bune a mumelorŭ și meilorŭ erau numai cu 2,55 kgr. mai ușorĭ în greutate. Și mai departe, vorbindŭ despre îngrășarea unorŭ berbecĭ făcută în Gilău, adaugă: In 105 ḑile au câștigatŭ în greutate de păreche câte 21 kgr., din care se vine pe ḑi și capetŭ 100 grame. In Babolna însĕ au sporitŭ berbecii de rassa Southdown-Merino și oile de rassa Oxfordshiredown puse la îngrășatŭ în 80 de ḑile de părече dela 80 kgr. la 100 kgr. cu o sporire ḑilnică în greutate de 120 grame. Prin urmare facultatea de a se îngrășa la berbecii țigăi ḑĕu nu e de desprețuitŭ. Vedemŭ de aci valórea óiei nóstre țigaie, din care prin o îngrijire bună putemŭ face în scurtŭ timpŭ atâtă rassă de lână per-excelence, câtŭ și rassă de carne, în tocmai ca și cele engleze. Dér decă tóte folósele mediocre de adĭ nu suntŭ în stare de a ne satisface, sĕ căutămŭ a da desvoltarea și perfecțiunea cea mai mare posibilă unui singurŭ productŭ. Folosescŭ țĕranii și mocanii oile lorŭ multiplu, proprietatea mare sĕ se pună pe producțiunea de lână fină. Dér spre a o putea face sĕ schimbe regimu-i, căcĭ altŭ cum e de prisosŭ și zadarnică orĭ-ce încercare și schimbarea nu ar costa spese enorme, ci numai nisce stâlpĭ de lemnŭ și de nuiele și unŭ acoperișŭ de paie pentru a construi o poiată ușóră. Acésta ar fi totŭ, ér ca nutrețŭ pe lângă șirile cele multe de paie, cultura de sfecle pe câteva hectare întindere.

In privința regimului vitelorŭ usitatŭ la noi, Kuers ne dă unŭ esperimentŭ alŭ sĕu forte instructivŭ, care merită sĕ fie cunoscutŭ de agricultorii noștri: Câte 5 oi de aceeașĭ rassă și mărime au fostŭ în decursulŭ iernei ținute și nutrite în modŭ egalŭ cu fênŭ și napĭ: 1) pe câmpulŭ deschisŭ fără nicĭ o apĕrare, ele au perdutŭ 12 libre din greutatea corpului, 2) sub unŭ șopronŭ deschisŭ, sub care se puteau adăposti, — ele au câștigatŭ 4 libre în greutate, 3) altele care au fostŭ ținute într'o poiată mai caldă au câștigatŭ câte 43 libre în greutate. Vedemŭ d'aci că nu este totŭ una decă le ținemŭ în grajdŭ seu sub cerulŭ liberŭ — corpulŭ nu numai că trebuesce bine și egalŭ nutritŭ, ci trebue sĕ'șĭ conserve și aceleașĭ căldură normală de 37° C. Cu câtŭ mediulŭ, temperatura, în care se află vita, e mai rece, cu atâtŭ combustiunea din corpŭ și prin urmare consumarea de alimente trebue sĕ fie mai mare — cu alte cuvinte: vita mănâncă nutrețulŭ de giaba. Decĭ încă odată sĕ schimbămŭ cu toții regimulŭ, și esploatațiunea mare sĕ mergă cu esemplulŭ înainte precum face în strĕinătate pretutindinea. Sĕ luămŭ d. es. pe vecinii noștrii unguri și rușĭ. In privința celoru d'ântâiu e interesantŭ casulŭ unde unŭ magnatŭ ungarŭ, principele Esterhazy, fața de laudele unui lordŭ englesŭ despre turmele sale, se prinse cu elŭ a posede mai mulțĭ ciobanĭ decâtŭ acela oi—și câștigă prinsórea. Ceea-ce producŭ Ungurii avemŭ înaintea ochilorŭ, și adĭ unŭ principe d, Coburg, unŭ archiduce Iosif etc. pela tóte esposițiunile trimetŭ lânurile moșiilorŭ lorŭ și obținŭ cu ele premi și laudă. Acolo, ca și în Rusia, pe fiecare moșie mare se află câte 10—12 mii de oi și alte cirezĭ de vite cornute.

Sĕ'i imitămŭ dér și noi pe ei, și anume nu numai pentru a ne crea nouĕ venite, ci și a ne asigura pentru durată producțiunea de cereale.

G. Maiorŭ,
Profesoru la școla de agricultură dela Herestrĕu.

Din traista cu minciunile.

Rĕu te mai pricepĭ la glumă!

Unŭ Țiganŭ mergea într'o ḑi de vêră dintr'unŭ satŭ în altulŭ. Pe la mijloculŭ drumului îlŭ apucă o vreme tare. Plóia curgea șiróie și totodată tuna și fulgera, de gândeai, că Dumneḑeu voiesce sĕ prăpădéscă lumea, și nu alt-ceva. Ce sĕ facă bietulŭ Țiganŭ?.... Fiindu-i frică de fulgerele cele multe și de tunetele cele înfricoșate, ișĭ vêri capulŭ într'o căpiță de fênŭ, ce se afla la marginea drumului. Când se simți la unŭ picŭ de adăpostŭ, elŭ strigă cu mândriă, câtŭ îlŭ luă gura:

„Acum tune și trăsnéscă,
Numa'n capŭ nu nimeréscă!“

Din întêmplare în capița, la care trăsese Țiganulŭ, se adăpostise și unŭ Românŭ, care se întorcea dela lucrulŭ câmpului. Cum audi vorbele cioroiului, hoțulŭ de Românŭ îndată ișĭ și luă furca, și jap! îlŭ croi pe Ciurilă peste spate, de făcŭ hîc! — Tocmai atuncĭ se audi și durduitura unui tunetŭ. Bietulŭ Țiganŭ, credêndŭ, că de bună sémă a trăsnitŭ în spatele lui, începu a clătina din capŭ și ḑise așa cam cu gura de jumĕtate: „O Dómne, Dómne, da rĕu te mai pricepĭ la gluma țigănéscă!“

Blăstemulŭ Dadei.

Pe la sfântulŭ Blagovesce
Toţĭ Ţiganii mâncau pesce,
Numai dada celŭ bĕtrânŭ,
Albŭ ca fundulŭ de ceunŭ,
Numai elŭ nu prea mânca,
Nu mânca, că nu avea.
Dada mi-se socotesce,
Că nu póte fără pesce
Chiar acum la Blagovesce.
Se luă pe lângă mare
Cu barosulŭ pe spinare,
Cu pila încomĕnatŭ,
Cuţitu'n tecă băgatŭ.
Elŭ se duse, câtŭ se duse,
La pând'apoi mi-se puse,
Şi iată mama pescilorŭ
La trupŭ în felulŭ şorpilorŭ!
Elŭ cu barosu-o lovi,
Cu pila o pili,
De pele-o jupui.
Ş'apoi o duse-acasă
Ş'o aruncă pe masă.
Şi sfeţii dadei,
Podóba casii,
O puseră'n óle de aramă
Şi făcură cu ea zamă.
Ş'apoi câtŭ cu lingurĭ, câtŭ cu palma
Se puseră la masă de a valma.
Care cum sorbia,
Din ochĭ înholba,
Din dinţĭ că crâşca,
Spume la gură făcea,
Din picióre rĕştelia,
Frigurile'lŭ scutura.
Atuncĭ dada înţeleptŭ,
Că'i cu barba până 'n peptŭ,
Astfelŭ că grăia,
Pe sfeţĭ îi mângăia:
„Sĕ ne rugămŭ frumosŭ
„La Domnulŭ Hiristosŭ,
„Sĕ ne dea mâncărĭ mai dulcĭ,
„Care'sŭ bune pentru prunci!
Apoi îşĭ făcură o scară
De ceră,
Sĕ se suie la Christosŭ
După-unŭ tocŭ de lapte grosŭ...
Sórele lucia,
Scara se topia,
Sfeţii josŭ cădea.
Er bietulŭ dada,
Smulgĕndu-şĭ barba,
Striga vĕrtosŭ
Sfeţilorŭ de josŭ
Sĕ-i aşternă ceva móle,
Ca sĕ nu-lŭ dóră la fóle.
Ei se grăbeau
Şi-i aşterneau
Sub fóle o grapă,
La capŭ o greblă.
Şi dada cum a picatŭ
Ósele şi le-a sfărmatŭ.
Şi pe sfeţĭ i-a blăstĕmatŭ:
„Fire-aţĭ voi afurisiţĭ,
„De Dumnedeu părăsiţĭ,
„De ómenĭ batjocuriţĭ!
„Sĕ n'aveţĭ pe astă lume
„Nicĭ o cinste, nicĭ unŭ nume;
„Sĕ umblaţĭ din ţeră 'n ţeră,
„Sĕ trăiţĭ totŭ cu ocară;
„S'aveţĭ odichna cânelui
„Şi faţa cărbunelui!"

MULTE ŞI DE TOATE.

Celŭ mai mare turnŭ din lume.

Celŭ mai mare turnŭ din lume, a cărui zidire, după cum vestescŭ telegramele în tóte părţile pămĕntului, este isprăvită, e *turnulŭ Eiffel din Parisŭ*. De Lunea trecută începĕndŭ fâlfâe în vĕrfulŭ lui tricolorulŭ francesŭ. Inălţimea este de 300 metri. N'a fostŭ până acum mână omenéscă, ca sĕ fi sĕvĕrşitŭ o zidire atâtŭ de înaltă.

Diarele din Parisŭ, carĭ timpŭ de doi anĭ de dile luptară cu tótă puterea în potriva planului de a se ridica acestŭ turnŭ, sub cuvĕntŭ, că prin elŭ s'ar întunecă tóte podóbele architectonice ale Parisului şi că şi cele mai pompóse clădirĭ au se rĕmână nebăgate în sémă faţă cu elŭ etc, astădĭ nu află cuvinte de ajunsŭ pentru a-lŭ admira şi lăuda. E şi vrednicŭ de a fi admiratŭ, căcĭ elŭ este o adevĕrată minune a timpului. Galeria catului întâiu este la o înălţime de 38 metri. Urcarea până aci se face pe scărĭ de lemnŭ. Ajunşĭ la acéstă înălţime, aflămŭ deosebite birturĭ, berării şi altele, aşa că'ţĭ pare a fi în mijloculŭ unui tĕrgŭ. Pivniţele suntŭ clădite în picióre uriaşe de ferŭ ale turnului. Ca sĕ încunjurĭ turnulŭ la înălţimea acésta îţĭ trebue sĕ facĭ o cale de-o jumătate de kilometru. Aci ne aflămŭ la înălţimea celorŭ mai înalte clădirĭ ale Parisului.

De aci se trece mai susŭ la galeria catului de alŭ doilea. Privirea omului se perde aicĭ în marea depărtare, unde se vĕdŭ satele dimprejurŭ ca nisce muşinóie de furnicĭ. Priveliştea este răpitóre. Gara cea mare a S-lui Lazarŭ şi palatulŭ industrialŭ, ale cărora coperişe suntŭ de sticlă, se vĕdŭ, ca şi cum arŭ fi numai nisce micĭ căsuţe de sticlă. Priveliştea spre Montmartre te face sĕ înţelegĭ marea înălţime la care te aflĭ. Casele la póla acestui delŭ se vĕdŭ ca nisce micĭ petricele albe cuadrate. Icĭ, colo aparŭ umbrele norilorŭ ce trecŭ pe de-asupra Parisului.

Galeria catului alŭ treilea se află la o înălţime de 207 metri. Aci se împreună cele patru picióre pe carĭ este clăditŭ turnulu. Priveliştea este variată la urcarea fiăcărei scărĭ. Din când în când se vĕdŭ în înălţime muncitorĭ, carĭ lucrézâ încă şi carĭ printre grindile de ferŭ aparŭ ca şi nisce rĕndunele, carĭ îşĭ facŭ cuibulŭ lorŭ. Din susŭ în josŭ nicĭ nu se mai potŭ vede muncitorii. Pămĕntulŭ se vede de aicĭ încovăiatŭ şi aprope de totŭ netedŭ. Muntele Valerianŭ apare cu totulŭ turtitŭ şi departe peste elŭ se vĕdŭ mulţĭ alţĭ munţĭ.

Galeria catului alŭ patrulea este la o înălţime de 273 metri. Acésta este ultima galeriă unde ne putemŭ opri şi şi de unde putemŭ privi în josŭ. De-asupra se ridică o cupolă, care cuprinde 4 odăi destinate pentru observaţiunĭ meteorologice pe séma învĕţaţilorŭ naturaliştĭ. De-asupra cupolei se află unŭ farŭ luminatŭ prin electricitate. Farulŭ are în periferiă 8 metri, cu tóte acestea de josŭ se vede ca şi cum ar fi numai unŭ micŭ bumbŭ (nasture). Lumina acestui farŭ se va rĕspândi într'unŭ cercŭ, a cărui radă este de 70 chilometri. De-asupra cupolei farului este o mică terasă, care se află la o înălţime tocmai de 300 metri dela suprafaţa pămĕntului. De-asupra acestei terase fâlfâie tricolorulŭ franţuzescŭ.

In partea acésta a turnului lucrézâ încă 15 muncitorĭ. Ei suntŭ îmbrăcaţĭ în haine gróse şi călduróse de piele. La faţă suntŭ roşii de frigŭ; vorbescŭ cu anevoiă şi de aceea lucrarea şĭ-o facŭ în tăcere. Bolta cerescă se vede de-asupra capului nostru de totului totŭ mare; din josŭ casele Parisului se vĕdŭ tóte contopite laolaltă, ne mai putĕndu-se deschilini. De aicĭ vedemŭ în depărtare de 90 chilometri. De desubtulŭ nostru totulŭ apare mortŭ şi fără vieţă; nicĭ o mişcare nu se vede şi nicĭ unŭ sgomotŭ nu se aude.

Şi în acolo, vĕrfulŭ acela înaltŭ, de-asupra terasei memorate fâlfâe tricolorulŭ franţuzescŭ, vestindŭ lumei minunile artei şi puterea braţelorŭ omenescĭ.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

MARTIE are 31 dile. Mărţişorŭ.

1889 Dilele sĕptĕm.	Călendarul Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	26 Sob. Arch. Gavriilŭ	7 Herman	5. 30	6. 30
Luni	27 Cuv. Martona	8 Dionisiu	5. 27	6. 33
Marţi	28 Cuv. Stefanŭ	9 Maria	5. 40	6. 34
Mercurĭ	29 Cuv. Marcu	10 Ezecheil	5. 37	6. 35
Joi	30 Cuv. Ioanŭ Scăr.	11 Leo papa	5. 35	6. 37
Vinerĭ	31 Cuv. Ipatie	12 Iuliu	5. 33	6. 38
Sâmb.	1 **Apr.** Cuv. M. Egip.	13 Iustin	5. 31	6. 40

Tĕrgurile din Ardealŭ şi Ungaria propriă.

Dela 1—15 Aprilie inclusivŭ. 1. Telegdi-Baţonŭ, Blaşŭ, Dicsö-Sân-Mărtin; 2 Borgo-Prund, Cic-Sepviz, Olpretŭ, Hălmagiulŭ de susŭ, Öralya-Boldogfalĕu. (Verşeţu, Canija, Ungvár, Reşiţa). 3 Bancfalĕu, Cic-Cosmaşŭ, Chirpĕrŭ, Cetatea de baltă, Mociu, Cohalmŭ, Uióra. (Giuri, Făgetŭ). 4. Huiedinŭ, Dobra, Alba-Iulia, (Czegléd, Timişŭ-Butinŭ, 5. Hodoşŭ, Chereleu-Sân-Paul. (Ceacova). 6. Săcădate, Tăşnadŭ, Egerhat. 8. Buza, Draşĕu, Sibiiu tĕrgŭ de oi, Ghierghio-Sân-Miclăuşŭ, Öralya-Boldogfalĕu, (Gerteniş). 10. Borcut, Zomborulŭ mare ung. 11. (Muncacĭ, Panciova). 12. Racoşulŭ inf., Sâmbăta infer., Deregneu, Archita, Atiud, Aţĕlŭ, Căpâlnaş-Olafalĕu, Macfalĕu, Meşendorfŭ, Sas-Sebeşŭ, Turda, Draş, (Chiuda mare, Debreţinŭ, Tîrnava). 13. Becleanŭ-Sân-Miclăuşŭ, Ebendorf, Lechinţa, Codlea, Sepsi-Sân-Georgiu, Murĕş-Oşorheiu, 14. Saroş-Bercheş, Vinerea. 15. Sântă-Măria de petră, Laslea, Turda, Zelĕu, Stă-Măria.

In România şi Bucovina: 5. Breaza. 6. Iaşĭ. 15. Călugărenĭ.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 3 Apri. 1889.

Seminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	Preţul per 100 chilgr. până
Grâu Bănăţenescu	—	— —	— —
Grâu dela Tisa	79	7 45	7 50
Grâu de Pesta	79	7 40	7 45
Grâu de Alba-regală	79	7 45	7.50
Grâu de Bácska	79	7.45	7.50
Grâu ung. de nordu	79	7 30	7.45

Seminţe vechi ori noue	soiulu	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	Preţul per 100 chilgr. până
Secară	——	70—72	5 75	6 —
Orzu	Nutreţŭ	60.62	5.90	6 30
"	de vinars	62.64	6 50	7 10
"	de bere	64.66	7.35	8 50
Ovĕsŭ	—	39.41	5.25	5.70
Cucuruzu	bănat.	75	—.—	—.—
"	alt soiu	73	4.50	4 70
"	"	—	—.—	— —
Hirişcă	"	—	5 40	5.75

Preţulŭ pe 100 chilograme.

Producte div.	Soiulŭ	Cursulu dela	Cursulu pana
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	54.—	64.—
—	francesă	—.—	—.—
—			
"	roşiă	48.—	58.—
Oleu de rap.	rafinatu duplu	36.—	36 50
Oleu de in		6.75	7.—
Uns. de porc	dela Pesta	—.—	—.—
"	dela ţeră	— —	— —
Slănina	sventată	52.—	52.50
"	afumată	59 50	60 50
Sĕu		32 50	33 —
Prune	din Bosnia în buţĭ	—.—	—.—
"	din Serbia în sacĭ	—.—	—.—
Lictaru	slavonu nou		
"	bănăţenescu		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşi	unguresci		
"	serbescĭ		
Miere	brută		
"	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	116.	117
Spirtu	brutu	14.25	14.50
"	Drojdiuţe spirtde	18.—	19 50

Tergulu de rimători din Steinbruch. La 1 Apr. n. starea rîmătoriloru a fostu de 139.262 capete, la 2 Apr. au întratŭ 2230 capete şi au eşitŭ 940, remânendŭ la 2 Apr. unu numerŭ de 140.552 capete. — Se noteză: marfă *ungurescă* veche, grea dela 56 până la 55 cr.— marfă *ungurescă* tineră grea dela 57 cr. până la 57½ cr., *de mijlocŭ* dela 54 cr. până la 56 cr. —*uşóră* dela 53½ cr. până la 54½ cr. — *marfă ţerănescă* grea dela— —până la —— cr. — *de mijlocŭ* dela 52 până la 54 cr. — *uşoră* dela 51 cr. până la 53 cr. — *Marfă de România*, de *Bákony* grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito uşoră dela — cr până la — cr. transito dto ţepósă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia dela — cr. până la — cr. *Marfă serbescă* grea dela —— cr. transito mijlocia grea dela 52—53 cr. transito uşoră dela 50—51 cr.— Porcĭ îngrăşaţĭ de unŭ anu dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriţĭ la gară cu 4½.

Rectificare. In numĕrulŭ din Dumineca trecută alŭ fóiei nóstre, pe pagina din urmă, fiindŭ vorba despre banchetulŭ de dece mii persóne ce este proiectatŭ a se da cu ocasiunea esposiţiei din Parisŭ, din greşélă s'a scrisŭ, că acestŭ banchetŭ ar costa o jumĕtate de miliardŭ, în locŭ de o *jumĕtate milionŭ francĭ*.

— Suntemŭ informaţĭ, că partea mare din tractatulŭ „Ceva despre crescerea copiilorŭ şi însuşirile învĕţătorului bunŭ", publicatŭ în n-rii 46 şi 52 de Dumineca, căruia i-amŭ datŭ ospitalitate, e împrumutată din „Amiculŭ Şcólei" din anii 1860—1863. Nedispunĕndŭ de fasciculii acestei foi pedagogice din anii amintiţĭ, amŭ cercetatŭ prin amicĭ de-ai fóiei nóstre şi amŭ aflatŭ că aşa este. D-lŭ *G. B. Nistorŭ*, care ne-a trimisŭ acestŭ tractatŭ, ne a comunicatŭ nu-i vorbă mai târdiu, că l'a lucratŭ „după mai multe isvóre", dér cu cale şi cinstitŭ l. cru era, decă ne arăta din capulŭ loculuí întregŭ adevĕrulŭ, că adecă a reprodusŭ *pasage întregĭ din vorbă în vorbă* după numita fóiă pedagogică. E de totŭ condamnabilă mania unorŭ tinerĭ de a voi sĕ trécă ca autorĭ întoţonându-se cu pene streine, dér şi mai condamnabilŭ lucru este când cine-va, făcĕndu-se stăpânŭ pe productulŭ muncei spirituale a altora, abuséză totodată şi de încrederea unei foi, la ospitalitatea căreia apeléză. Servéscă acésta d-lui Nistorŭ odată pentru totdéuna ca învĕţătură!

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenu accelerată	Trenu omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulu de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușu	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișora	5.45			3.59
Hașfaleu	6.12			4.32
Homorodu	7.32			6.53
Agostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișu	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu accelerată	Trenu mixt	Trenu omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișu			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Agostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfaleu	8.36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașŭ	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușu	1.51		1.47	
Aiudu	2.18		2.08	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișu	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelŭ	6.58			8.36
Gilrbău	7.14			9.02
Aghireșŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rev	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradu		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișu	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Berzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotu		11.39	12.—
Vințulu de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenu de pers.	Trenŭ mixt
Teiușu	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotu	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicĭca	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborșinu	5.30	8.46	
Berzava	6.27	9.33	
Conopu	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegu	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșenĭ	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hategŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Nemeth-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Nemeth-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișu	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișora	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișoră	9.16

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.29	4.35
Șeica mare	3.02	5.05
Lómneșu	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneșu	9.45	10.50
Șeica mare	10.20	11.20
Copșa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.
Cerna	2.29
Uniedóra	3.0[illegible]

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșu	4.40
Țagu-Budateleсŭ	8.02
Bistrița	— —

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	— —
Țagŭ-Budateleсŭ	9.41
Mureșu-Ludoșu	1.11

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemneză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.